

Naročnina

za državo SHS:

na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:

mesečno Din 30

Sobotna izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji Din 60
v inozemstvu 80

SLOVENEK

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Cene inseratov:

Enostolna petlinna vrsta
malih oglaševanj po Din 1'50 in
Din 2'—, večji oglaševaji nad
45 mm višine po Din 2'50,
veliki po Din 3'— in 4'—,
oglaševanja v uredniškem delu
vrstica po Din 6'—.

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izveniši
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poštudna plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6 III. Rokoplat
se ne vračajo: nevrnirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravništva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

V blatu korupcije.

Vsi se še dobro spominjamo okoliščin, v katerih je padla lansko leto Davidovičeva vlada. Ravno je predložila parlamentu znani zakonski načrt proti korupciji, in baš tedaj so bile vložene obtožnice proti nekaterim bivšim ministrom radi korupcije, ko je morala Davidovičeva vlada oditi. Prišla sta Pašić in Pribičević z Žerjavom in Lukinićem. Na znani način, ki so ga imenovali način »močne roke«, so bile izvedene volitve. Pa ne samo z »močno roko«. Samostojni demokratje na Slovenskem so razpolagali tudi z ogromnimi milijoni volivnega fonda. Vse se je čudilo, odkod toliko denarja, odkod si jayne ponudbe po pol milijona kron samo enemu možu . . .

In sedaj je prišla na dan strašna afera z veleposestvom knezje rodbine Thurn-Taxis. Ta zadeva je izprva imela bolj pravniški značaj. Slo je v prvi vrsti za to, ali je dr. Lukinić kot pravosodni minister pravno postopal pravilno ali ne. Sedaj ni o tem nobenega dvoma več, da je postopal pravno nepravilno. Gre pa sedaj za to, zakaj je tako postopal. O tem nekaj podatkov!

Dvig sekvestra s posestev knezje rodbine Thurn-Taxis se vedno bolj zgoščuje v silovito obtožbo proti samostojnim demokratom. Izgovori, da se je minister dr. Lukinić opiral pri svoji odločbi na neke odločbe neodvisne komisije za izvršitev mednarodnih pogodb in na neke podatke vnjnega ministrstva, ne drži in ne velja.

Komisija za izvršitev mednarodnih pogodb ni ugotovila samo to, da so razni člani rodbine Thurn-Taxis avstrijski in češkoslovaški državljani, ampak je opozorila v svojih dopisih na ministrstvo vnjnih zadev in na ministrstvo za pravosodje, da uživajo gospodarji fidejkomisnega posestva Thurn-Taxisovega dvojno državljanstvo, namreč poleg avstrijskega (ki je bilo mimogrede rečeno, pridobljeno na zelo umeten način) tudi nemško državljanstvo. Glede postopka z imovino dvojnih državljanov pa je bilo treba postopati zelo previdno. Tega se je vnjni urad tudi zavedal in se je zato obrnil na angleško vlado s prošnjo, da pojasni, kako je ta urad postopal v sličnih slučajih. Odgovor, ki so ga objavili skoro vsi belgrajski listi, se je glasil, da je angleška vlada postavila pod sekvester tudi premoženje onih državljanov, ki so vzivali deloma angleško državljanstvo, če so bili obenem tudi nemški državljani. Tako so tolmačili določbe o sekvestrih v mirovni pogodbi Angleži, ki so gotovo precej merodajni, kako je treba razlagati mirovne pogodbe.

Vse to je bilo našemu ministrstvu za pravosodje znano. Kljub vsem tem dobro znanim odločbam priznanih mednarodnih inštanca pa se je drznil minister dr. Lukinić izdati o dvigu sekvestra nad ogromnim premoženjem knezov Thurn-Taxis svojo odločbo, kakršne si niso upali podpirati njegovi predniki v ministrstvu za pravosodje.

Kakor poročajo zagrebški in belgrajski listi, je šlo pri celi aferi za »zarado« v znesku okoli 35 milijonov dinarjev. Ta denar bi se bil imel razdeliti tako, da bi bili dobili prečanski demokratje v Zagrebu, v Sarajevu in Ljubljani okoli 25 milijonov dinarjev, belgrajski »posredovalci« pa ostanek, bodisi za svoje žepe ali pa za razne funde demokratske stranke. Zagrebški »Jutarnji list« poroča, da je bil za stvar angažiran tudi dr. Žerjav, »koji je već opetovano dokazao spretnost u raznim transakcijama.«

Mi trditve »Jutarnjega lista« ne moremo dokazati, ampak jo beležimo le kot kronisti. Z afero so pa jako zadovoljni radikalni, ker slutijo, da jim je vsled te afere dana najlepša prilika, da se »pomoti« samostojnih demokratov na lep način iznebijo.

Samostojni demokrat postaja stvar seveda vedno bolj neprijetna in zato se na svojih dnevnih konferencah silno trudijo, da bi zadevo spravili s sveta, toda ves trud je zaman. Na posamezne osebe

ne pada toliko odgovornosti kakor na celo stranko in to je, kar samostojne demokratje najbolj boli.

Sedaj pa še neko drugo zanimivost, ki bi bila pikantna, ko bi ne bila tako žalostna. Thurn-Taxisova veleposestva se razprostirajo na ogromnem ozemlju med Karlovcem in Siskom ob Kolpi tja notri do morja. Njihovo vrednost cenijo na 5 milijard dinarjev. Vse to ogromno premoženje bi moralo pripasti državi, kar bi se bilo pa preprečilo, ko bi bil sekvester dvignjen. To ogromno veleposestvo obstoji večinoma iz samih gozdov. In v tem kotu severne Hrvatske, kjer prebiva revno prebivalstvo, se že skozi stoletja bije boj med ondodnimi revnimi seljaki in knezom za gozdne pravice. V tem kotu Hrvatske sta doma Lukinić in Pribičević. Pribičevići ožji rojaki, ličanski Srbi, ki so ravno v tem delu Hrvatske v večini, so izbrali za poslance Pribičevića in Lukinića ter še nekatere druge samostalne demokratje, izročajoč jim svojo usodo

brezpogojno v roke. In v trenutku, ko je Pribičevićeva stranka med ondodnimi Srbi najbolj divje hujskala proti bloku sporazuma, proti Hrvatom in Davidoviću, v istem trenutku je Lukinić že dvigal sekvester s posestev bogatega nemškega kneza Thurn-Taxisa. V trenutku, ko so revni srbski seljaki v teh krajih pobožno poslušali besede o »državotvornosti«, o »jedinstvu« in o »sovragih domovine«, je tuja roka revežem izmikala tisto, kar bi moralo biti njihovo in za kar so se že stoletja borili!

S tem za danes končujemo to žalostno povest. Rečemo le še: Potrebno je bilo, da je Davidovičeva vlada padla, potrebno je bilo, da se je od nje nameravani zakon proti korupciji preprečil. Ako bi se to ne bilo zgodilo, bi danes slovensko, hrvatsko in srbsko ljudstvo niti ne vedelo, kaka nevarnost preti ljudstvu in državi, da ne potonemo v blatu korupcije! Naj vtonejo v blatu korupcionisti, pošteno ljudstvo pa naj živi!

Vlada misli razveljaviti vse mandate HRSS?

MANDATI HRVATSKE ZAJEDNICE SE POTRDIJO?

Belgrad, 12. marca. (Izv.) Člani vlade še vedno drže v tajnosti sklepe o postopanju proti mandatam HRSS, dasiravno je to vprašanje jako aktualno, ker pridejo že jutri popoldne ali pojutrišnjem v razpravo. Tudi po današnjem sestanku, ki so ga imeli pri Pašiću, niso dajali ministri nobenih odločilnih izjav. Pač pa so nekateri neodgovorni politiki iz Pašićevih vrst trdili, da bo vladna večina v verificacijskem odboru razveljavila vse man-

date HRSS, mandate Hrvatske zajednice pa verificirala. To vprašanje stoji v ospredju vseh političnih debat. Z njimi se pečajo vsi listi. »Novosti« pišejo: »Ako bi se režim v resnici odločil uničiti mandate HRSS, bi to pomenilo, da jadramo v težko krizo. Posledice takega postopanja se ne dajo prerokovati. Cela država bi bila razdeljena v dva tabora, med katerima bi ne bilo nobenih skupnih točk.«

Razkritja o strašnih nasiljih in sleparstvih vladnih strank se nadaljujejo.

CINIZEM VEČINE.

Belgrad, 12. marca. (Izv.) Danes se je v verificacijskem odboru nadaljevala razprava, in sicer je prišlo na vrsto kruševačko okrožje. Pritožba opozicije navaja velike nepravilnosti, ki so se vršile pri volitvah v tem okrožju. Pritožba zahteva, da se v teh krajih, kjer so se vršile nepravilnosti, ponovijo volitve. Med drugim se navaja tudi to, da je bil na nekem volišču predsednik volivnega odbora nek bivši natak. Dr. Hohnjec kot član državnega odbora je o postavljanju predsednikov volivnih odborov izjavil naslednje:

»Kar se tiče postavljanja predsednikov volivnih odborov za Srbijo, moram izjaviti, da nisem vplival na postavljanje niti enega predsednika. Referat za predsednike na voliščih v Srbiji je imel član kasacijskega sodišča v Belgradu. On jih je predlagal in postavil; on je zato odgovoren, ako kdo od imenovanih predsednikov ni imel po zakonu predpisane kvalifikacije. Ako bi bil jaz imel vpliva na postavljanje predsednikov volivnih odborov v Srbiji, bi bil pazil strogo na to, da se določila zakona o potrebni kvalifikaciji strogo drže. Za predsednike ne bi bili imenovani možje, kakor je ta.«

Ohridsko okrožje: Proti radikalnemu kandidatu Ranku Trifunoviću je bila vložena pritožba, da je kandidiral kot pomočnik notranjega ministra kot policijski uradnik, ki po zakonu ne more dobiti mandata, ako ni eno leto poprej dal ostavke na državno službo. Tukaj se je pokazal ves cinizem in nevtalnost večine L. 1923. je kandidiral na demokratski listi Milović, tudi pomočnik notranjega ministra. Njegov mandat so l. 1923. uničili, dočim napram lastnemu pristašu niso hoteli postopati po zakonu.

Govorili so Kosta Timotijević, član hrv. selj. kluba dr. Polić in dr. Hohnjec. Dr. Hohnjec je opozarjal na znano latinsko prislovico: Quod licet Jovi, non licet bovi. Ta pregovor se v tem slučaju popolnoma uresničuje. Milović ni Trifunović. Oba sta kandidirala kot podtajnika v notranjem ministrstvu. Milović ni smel obdržati mandata, ker je demokrat, Trifunović pa je sme, ker je radikal. To je lep dokaz radi-

kalne doslednosti. Radikalno-samostojno-demokratska večina je mandat potrdila.

Podrinjsko okrožje: Nosilec liste v tem okrožju je bil dr. Ninko Perić. Proti njegovi izvolitvi je vložena pritožba. Dr. Perić priznava, da so se vršile nerednosti, ki so jih vršile državne oblasti in tudi sodišče. Volivni zapisniki niso bili zapečateni ali pa so bili pečati zlomljeni. Dr. Perić je opravičeval oblasti z dobro nameuro in priznal, da so se take reči godile po celi državi. Lep dokument za svobodo volitev! Edini on je priznal nasilja in ni stavljal nobenega predloga, kaj naj se zgodi z njegovim mandatom.

Dragutin Pečić je predlagal, naj se ugotovi, če so se dogajali uplivi na izid volitev. Večina je nato sprejela predlog, da se mandati verificirajo.

Prizrensko okrožje: Proti demokratsko-dzemijetskemu kandidatu Šerifu Džinovcu sta bili vloženi dve pritožbi, češ da je hud pristaš džemijeta in da je prejel pismo Bajram Cura, s katerim je agitiral proti radikalom in za združitev z muslimani. Kosta Timotijević je očital, da radikalni monopolizirajo patriotizem in srbsko nacionalno čustvo. Pismo Bajram Cura ne more biti povod za pritožbo. Pismo bi lahko Bajram Cur vaakemu izmed nas poslal in bi nas na ta način diskvalificiral. Džinovac je glasoval za ustavo. Če bi bil Džinovac radikal, pa bi bilo vse dobro.

Poslanec Smedej je izrazil svoje začudenje nad takim protizakonitim kriterijem, ki ga postavljajo radikalni za opozicijo. »Ali se morete sklicevati na en sam paragraf? Vaše mnenje pa ni zakon! Stvar, ki jo očitate Držinovcu, spada v imunitetni odbor, ne pa v verificacijskega!«

Predsednik je nato prekinil sejo in po posvetovanju radikalov je Toma Popović izjavil, da je pismo Bajrama Cura pisano z lepo turško pisavo in je potvorjeno, ker je Bajram Cur analabet. Pritožba je bila zavrnjena. Mandati so bili potrjeni.

Skopljsko okrožje: Na vrsto je prišlo okrožje, v katerem so se vršile volitve prav po balkansko. Vršila so se razna nasilja. Četniki so pretepavali ljudi in jih niso pustili na volišče. Ko so se volivci pritožili

proti nasilju, so dobili odgovor, da naj jih četniki ubijejo. Muslimanom so grozili, da jih bodo izgnali, če ne bodo glasovali za radikale. Radikalni so potvarjali volivne izide, kjer so volivci glasovali za Nastasa Petrovića. Nadalje je dokazano, da so n. pr. v nekem kraju vsi v imeniku vpisani glasovali za radikale, dasiravno so tam sami demokrati.

Pečić navaja porazen utis voliv. izida. Izrabljalo se je kraljevo ime. Predlaga, da se odloži verifikacija in da se uvede preiskava. Radikalna večina je zavrnila predlo in volitve potrdila.

Smederevsko okrožje: V tem okrožju je bil izvoljen Kosta Timotijević. Iz tega okrožja ni prišla nobena pritožba.

Tetovsko okrožje: Pritožba demokratov navaja veliko število dejstev o sleparstvih, nasilstvih in terorju. 500 demokratskih glasov so štel za radikale. V drugi občini je bilo oddanih 200 glasov več kakor je bilo volivcev vpisanih v imeniku. Varnostni organi niso pustili volivcev na volišče. V nekem kraju je radikalni predstavnik vzel demokratsko skrinjico in se je vsedel na njo, tako da ni bil za demokratje oddan niti en glas. Volivni rezultati so se potvarjali s presipavanjem kroglic. Radikalni so agitirali, da morajo volivci glasovati za nje, če hočejo, da se jim tobak odkupi. Okrajni glavar je grozil tistim, ki ne bi hoteli glasovati za radikale, da jih bo ubil.

Dr. Ilija Šumenković je ugotovil, da so se pri volitvah vršila najhujša nasilja in moralni pritisk. Kljub vsem tem so bile volitve potrjene.

Popoldanska seja.

Na popoldanski seji so bili kljub pritožbam in dokazanim protizakonitostim mandati v bitoljskem, timoškem in topliškem okrožju potrjeni. Iz užičkega okrožja ni bilo nobene pritožbe.

Čačaksko okrožje: Iz tega okrožja je prispelo več pritožb, katere so poslali demokrati. V tem okrožju je propadel demokrat Maša Sokić. Pritožbe navajajo dejstva nasilja, vplivanja upravnih oblasti, spreminjanja volivnih zapisnikov, nepravilne vpise volivcev. V nekem kraju je manjkalo poročilo o volivnem izidu.

Dragutin Pečić je izjavil: »Volitve je treba ponoviti. Pričakujem, da bo večina uvaževala te razloge, kakor jih je uvaževala za bregalniško okrožje.«

Dr. Kosta Kumanudi je podpiral Pečića, češ da gre okroglo za 600 glasov in morejo navedeni razlogi uplivati na izid volitev. Predlog je bil odklonjen in volitve so bile odobrene.

Črna Gora: Proti izvolitvi Ljube Davidovića sta bili vloženi dve pritožbi. Obe sta bili po daljši debati zavrnjeni in mandati so bili soglasno potrjeni.

Nato je bila seja zaključena in prihodnja sklicana za jutri.

Uničujoče izjave o Thurn-Taxisovi aferi.

TEŽKI OČITKI TUDI PROTI PRIBIČEVIĆU.

Belgrad, 12. marca. (Izv.) Samostojno demokratski Panama s sekvestrom Thurn-Taxisa še vedno zanima najširše kroge. Pribičević, dr. Lukinić in njihovi ljudje se skušajo oprati očitkov. Vendar jim to slabo uspeva. Njihovi lastni pristaši so nezadovoljni. Tako se je ponovno pojavil znani voditelj samostojnih demokratov dr. Radaković in dal v liste sledečo izjavo:

»V poslednjem času sem bil češče pri Pribičeviću. Najni razgovori so bili vedno politične narave. Nikdar nisem bil pri njem radi kake osebne stvari. O advokatskih poslih nimam navade govoriti niti z najintimnejšimi prijatelji. O Thurn-Taxisu sem govoril s Pribičevićem, ko sem zvedel, da je bil uklinjen sekvester nad tem posestvom. Pri tem sem opozoril Pribičevića na vso težo udarca, ki ga bo Lukinićevo dejanje zadalo naši politiki nacionalnega bloka.« Nato Radaković v svoji občirni izjavi očita Pribičeviću, češ, da hoče sedaj Pribičević pokazati vse te Radakovićeve spomine kot bi bili stor-

jeni v kakem advokatskem poslu. Izjavlja, da je s temi spomini hotel obvarovati Pribičevića. Nato pa nadaljuje: »Razumem težki položaj g. Pribičevića kot politika in kot prijatelja g. Lukinića. Toda jaz sem ga na to cele tri mesece osebno in po prijateljih opozarjal, dokler je bil še čas. Danes je prekasno... G. Pribičević bi bil moral počakati razvoj, ker sedaj ni več možnosti, rešiti bolnika. Sedaj moramo vsi delati, da rešimo žive.«

Tako se glasi značilna izjava samostojnega demokrata dr. Radakovića, osebnega prijatelja samostojno demokratskih vodij.

Poleg tega je današnja »Politika« objavila mišljenje Boškovića, delegata v reparacijski komisiji, ki je izjavil:

»Slučaj Turn-Taxisa se po mojem mnenju razkriva tako, da je v njem najvažnejše in edino merodajno dejstvo, da je Turn-Taxis nemški državljani in da je vsled tega naša država imela pravico, glede njegovega posestva na našem ozemlju uveljaviti določbe verzajske mirovne pogodbe. Možnost, da se mu prizna tudi kako drugo državljanstvo, ne bi mogla vplivati na njegov položaj kot nemškega državljan na napram nam in napram določbam verzajske mirovne pogodbe.« V svoji izjavi navaja dalje Bošković angleško noto, ki je bila poslana Nemčiji glede imetja takih, ki so imeli nemško in angleško državljanstvo. Anglija je njih imetje likvidirala. Ta izjava je zelo važna, ker se iz nje razvidi, da je zagovor, češ da je Turn-Taxis tudi avstrijski državljani, nemogoč in nepravilen in ne spremeni na celi stvari ničesar.

ODPRAVA GENERALNEGA POVELJSTVA ZA AERONAVTIKO V ITALIJI.

Rim, 12. marca. Načelnik generalnega poveljstva za aeronavtilo general Piccio se vrne na svoje mesto na italijanskem poslanstvu v Rimu. Generalno poveljstvo za aeronavtilo se odpravi in prevzame poveljstvo nad vojnim letalstvom general Prandoni.

OBSEŽNO GIBANJE LOMBARDSKIH KOVINARJEV.

Milan, 12. marca. Lombardski kovinarji so uvedli dalekosežno gibanje za ureditev plač in delovnega razmerja sploh temeljem redne kolektivne pogodbe. Podjetniki se branijo ugoditi tej zahtevi. Delavci so pripravljani iti do skrajnosti in štrajka samo v Bergamu že 8000 delavcev. Za danes je napovedan štrajk v mnogih podjetjih v Milanu in soseščini. Gibanje vodijo fašisti.

JOFFE ZAPUŠČA DUNAJ.

Moskva, 12. marca. (Izv.) Sovjetski poslanik na Dunaju Joffe bo zapustil tekom tega meseca Dunaj in se vrne v Moskvo, kjer bo opravljal važno službo v ruskem ministristvu zunanjih zadev.

TROCKI — RUSKI POSLANIK V TOKIJU.

Moskva, 12. marca. (Izv.) Za prvega sovjetskega poslanika v Tokiju bo imenovan Trocki. Začasno bo opravljal v Tokiju diplomatske posle konzul Kopp.

FRANCOSKI SENAT ZA VATIKAN.

Pariz, 12. marca. (Izv.) Finančni odbor francoskega senata je odklonil kredit za posebno zastopstvo Alzacije pri Vatikanu. Senator Monzie je izjavil, da je za ohranitev državnega poslanstva pri Vatikanu.

TVORNICA ZA POTNE LISTE.

Košice, 12. marca. (Izv.) V Košicah je policija zaprla 5 oseb, ki so se bavile s ponarejanjem potnih listov na debelo.

Južna in vzhodna meja Nemčije.

(Od našega pariškega dopisnika.)

Pariz, začetkom marca.

Možnost pripustitve Nemčije k podpisu medsebojne garancijske pogodbe, ki jo podpišejo Velika Britanija, Francija, Belgija in Italija, se strastno razpravlja v vseh pariških krogih. Najsprošnejše pa je mnenje, da ni mogoče sprejeti take garancije od Nemčije, dokler se tiče samo renske meje, in ne tudi poljske in češko-slovaške meje.

Razpravljanju o tem paktu pripisujejo vlade male antante veliko važnost in v zadnjih dneh je vladala mrzlična diplomatska aktivnost in neprestano so se izmenjavale brzojavke med Varšavo, Beogradom, Prago, Bukarešto in Parizom.

Poljski zunanji minister, grof Skrzyński, ki naj bi bil potoval direktno iz Varšave v Zenevo, je čisto nepričakovano dopel prošli četrtek v Pariz. Namen njegovega obiska je naravno ta, da razloži g. Herriotu v čim jasnejših potezah skrbi, ki jih ima Poljska glede nemških predlogov.

Grof Skrzyński je pri svojem prihodu izjavil: »Sedanji trenutek je morda eden najvažnejših v povojni zgodovini. Želim obenem izjaviti, da ne more biti govora o

arbitraži, s čimer bi se izpremenili temelji Evrope, ki slonijo na versajski in drugih mirovni pogodbah, katere so vse države podpisale in slovesno prisegle, da se jih bodo držale.«

Naravno je, da je predlog, spremeniti potem arbitraže vzhodne meje Poljske, silno vznemirilo javno mnenje po vsej Poljski. Gazeta Poranna piše: »Pri novici, da hočejo Nemci novo delitev Poljske, moramo biti plat zvona po vsej deželi in vsi se moramo zbrati okoli praporja, na katerem stoji napisano: Domovina v nevarnosti!«

Za enkrat še ni prodrlo v javnost, v koliko zahtevajo Nemci revizijo poljske meje. Gg. Luther in Stresemann sta se izkazala za zelo potrpežljiva in mirna diplomata, morda si bosta rezervirala za pozneje vprašanje pristopa k morju pri Gdanskju in Gor. Šlezije. G. Stresemann, Bismarckov učenec, ve dobro, da se vse ne dá napraviti v enem dnevu.

To bi bil res lep uspeh za nemške nacionaliste, če bi prestavili obračun s Poljsko na pozneje in dobili sedaj od vlesil dovoljenje za priklopitev Avstrije.

Njih račun si moramo predstavljati nekako takole: Fizični obstoj nam je onemogočen, če smo ločeni od Vzhodne Pruske, če nam manjkajo poznanijske žitnice in so nam amputirali polovico šleskih rudokupov. Ker zaenkrat s temi zahtevami ne moremo prodreti, pokopljimo take misli globoko v svoje srce. Toda pustiti nam pa morajo, da se združimo z Avstrijo.

Tako nekako je mnenje pangermanistov.

Govoriti mnogo o Poljski, da dobijo Avstrijo: to je elementarna politika. Avstrijski poslanik v Parizu je zadnjič izjavil nekemu angleškemu listu, da se bo njegova dežela obrnila na Nemčijo, če bodo zavezniki prenehali ji pomagati. V Londonu je prav nič ne skrivajo, da ne verjamejo več, da bi se Avstrija mogla rešiti potem Društva narodov.

V Parizu se že govori, da hoče Nemčija dati Francozom razne kompenzacije, ako privolijo v priklopitev Avstrije, kake vrste pa so ti kompenzacijski predlogi, še ni znano. Vsekakor pa je francoska vlada v škripcih, ker jo veže defenzivna vojaška pogodba s Poljsko in Češko-slovaško. Anglija pa bi rada šla preko nje in se deloma nagiba na nemško stališče iz čisto praktičnih, trgovskih vzrokov.

Najbližja prihodnost nam bo prinesla malo več luči v vsa ta zagonezna vprašanja. To pred vsem lahko pričakujemo od zasedanja Društva narodov.

Demokratična Mongolija.

Današnja Mongolija obsega središče Azije in ima površino en in pol milijona kvadratnih kilometrov po najnovejšem zemljevidu Kerostovrova in Kotviča. Površina te dežele je večja kot Anglije, Francije in Nemčije skupaj, toda njeno prebivalstvo ne šteje več kot 200.000 duš, od katerih živi 22% v mestih.

Največje mesto Mongolije je Urga, ki ima 100.000 prebivalcev. To je zmes Orienta in Okcidenta: mongolski šotori iz živalskih kož, evropske hiše iz betona, palače mongolskih princev, brzojav, telefon, mogočna svetišča »lam«, kamele, avtomobili...

Večina Mongolov so nomadi, živinorejci, in mesto igra zelo važno gospodarsko in kulturno vlogo.

Industrija skoraj ne obstoja, poljedelstvo je šele v povojih: samo 50.000

hektarov je obdelanih po vsej deželi. Toda Mongoli so spoznali vzroke svojega dosedanjega nazadovanja in pod novo vlado skušajo reorganizirati svoje gospodarsko življenje.

Pred vsem bi se dala lahko industrija razviti v Mongoliji: v gorovjih se nahajajo obširna najdišča raznih rud, kot n. pr. premoga, bakra, zlata, svinca, železa, grafita itd. Razen tega bi se dala dvigniti živinoreja. Edino poljedelstvo se ne bi dalo razviti, ker splošno manjka vode. Mongolski narod je ubog: po profesorju Mavskem znaša narodno premoženje 461 rubljev na osebo.

Lani je umrl »zemeljski bog«, mongolski vladar, in tedaj se je ustanovila v Mongoliji nezavisna republika. Velika pan-mongolska unija se je ustanovila na demokratiški podlagi, ki je odpravila vse stare predpravice prejšnjih vladajočih slojev. Narodna skupščina je sedaj v deželi vse-mogočna, nje sedež je Urga. Glavna njena naloga je reorganizacija gospodarskega življenja, uprave in financ.

Lame in državni uradniki, ki spadajo v staro fevdalno kasto, so sicer zastopani v novi skupščini, toda vsled svoje malostevilnosti ne bodo imeli nobenega vpliva več na usodo države.

Organizacija volitev v tej deželi brez cest, v peščenih in goratih pustinjah, kjer obstojajo samo predzgodovinska prometna sredstva in kjer se nomadsko prebivalstvo večno skita od pašnika do pašnika, je bila neizmerno težka. Toda uprava je premagala vse ovire in danes ima Mongolija svojo prvo skupščino, ki jo preveča edino ena želja: dvigniti deželo čim prej na splošno stopinjo omike in jo privedi do blagostanja.

Moderna demokratična Mongolija stoji pod pretežnim političnim vplivom ruske sovjetske Unije.

Iz katoliškega sveta.

Postne propovedi v Parizu. Prošlo nedeljo je začel s postnimi propovedmi v pariški katedrali Naše Ljube Gospe (Notre-Dame) znameniti francoski govornik o. Sanson. Več kot 10.000 oseb je bilo v cerkvi, več tisočev je poslušalo na trgu pred cerkvijo pri odprtih glavnih in stranskih vratih, nebrojna množica je morala oditi. Splošni tema govorov o. Sansona je: Klic Jezusa Kristusa. Letos govori o človeškem nemiru.

Sv. Oče in postne propovedi. Vsako leto sprejme sv. Oče, predno se začenja post, v Vatikanu duhovnike in redovnike, ki imajo nalogo, propovedovati v postu v raznih rimskih cerkvah in župnijah večnega mesta. Ta avdienca daje vedno paepržu priliko, da izraža svoje mnenje o postnih propovedih in daje nasvete, ki segajo daleč preko Vatikana in Rima. Govorec o sv. letu, je Pij XI. predvsem naglašal, da se mora to leto udeležiti dvojen program: prenehati s slabim in delati dobro, in to po načelu: deformata reformare, reformata conformare, conformata consummare; reformare po ukazih Božjega zakona in vzgledih našega Gospoda Jezusa Kristusa, conformare naše vsakdanje življenje vedno zvesteje po teh vzgledih, consummare to življenje v ljubezni do Boga, v zvesti in iskreni službi našega Gospoda in Odrčenika.

Katoliške manifestacije v Lavalu v Franciji se je udeležilo predzadnje nedeljo 25.000 oseb. Isto nedeljo je manifestiralo v Nimesu in Perpignanu več tisoč članov župnijskih organizacij in udruženja Katoliške francoske omladine, zahtevajoč za katoličane iste pravice, kot jih imajo ostali francoski državljani.

Katoliški mornarji britanske eskadre, ki je zasidrana v Alžerju, so se prošlo nedeljo

skupno podali v tamošnje katedralo, da prisostvujejo sv. maši, ki jo je čital njih duhovnik, hraber o. kapucin, dekoriran s križcem častne legije. Abbé Attard, stolni župnik Naše Ljube Gospe afričanske, jih je pozdravil v angleškem jeziku v imenu alžerskega knezoškofa.

Za porušene francoske cerkve je dala vlada dovoljne kredite, da bodo v 15 letih vse spet lahko tako pozidane, kot so bile pred vojno.

Nova belgijska katoliška revija je začela izhajati v Louvainu z naslovom: Les cahiers de la jeunesse catholique. To je uradno glasilo društva Association catholique de la jeunesse belge. Ravnatelj je g. abbé Picard.

Nova katedrala v Newyorku bo stala petnajst milijonov dolarjev. Posvečena bo sv. Janezu. Američani hočejo, da bo ena največjih in najlepših cerkva vsega sveta.

Organist Enrico Bossi, znan po vsem svetu, je umrl na parobrodu, na katerem je potoval iz svoje domovine Italije v Zedinjene države. Rojen je bil 1. 1861. v Saloju ob Gardskem jezeru in bil dolga leta organist cekve v Comu. Zadnjih petnajst let se je posvetil kompoziciji. Glavna njegova dela so: Visoka pesem, Izgubljeni raj in Devica Orléanska.

Milanska katoliška univerza presv. Srca Jezusovega je napravila romanje v Rim. Pod vodstvom rektorja, o. Agostina Gemellija se ga je udeležilo 43 profesorjev in 120 dijakov in dijakinj. Bili so sprejeti od sv. Očeta.

Dopisi.

Stranje. Zagledal je beli dan še en napad na mojo osebo v »Jutru«. Dopisnik piše: »G. župnik priznava, da je otroke spraševal v šoli, ali bero Domovino.« G. dopisnik, ne bode hudi, tega pa podpisani ne more priznati, ker ni resnično. Prosim vas, kupite si katekizem! Preberite 352. vprašanje št. 6. Morda bo vam potem šlo v glavo, zakaj so otroci »zatožili« Domovino, dast jih podpisani ni prav nič vprašal, kaj da berejo. Res je, da podpisani »Domovine« ne bere. Res je pa tudi, da so k podpisaneu prišli že možje, ki so ogorčeni protestirali, da se jim pošilja ta list, ki tako grdi božjo ustanovo — sv. Cerkev. G. dopisnik, sovražniki sv. Cerkve so hoteli zlorabiti volitev v to, da bi zanesli ta list v našo župnijo. Zato je bil primoran podpisani nastopiti z ostroščjo, kar ni njegova navada. Podpisani pri tem ni imel pred očmi politike, ampak prvo božjo zapoved, tedaj vero. Božje zapovedi boste pa še pustili menda oznanjati — seveda dokler ne dobite vse oblasti v državi v svoje roke. Potem bomo učili samo, kako se krompir prideluje. G. dopisnik, ker je vaša prva trditev o meni neresnična, potem menda priznate, da je tudi izvajanje iz te trditve neosnovano. O političnem sovraštvu pri otrocih pri nas ni ne duha ne sluha, čeravno poučuje podpisani v Stranjah že 20. leto. Tedaj zaradi tega lahko mirno spite! Na koncu piše »Jutro«: »G. župnik v Stranjah naj bo prepričan, da to ni naša zadnja beseda!« — Če imate veselje, blatite me naprej! Samo na nekaj vas bi opomnil: Izza plota metati blato na političnega nasprotnika, ni častno! Podpišite se, kakor se podpisem jaz. — Jos. Cegnar, župnik.

Velike Lašče. V nedeljo, dne 15. t. m. priredi tukajšnji Orel telovadno akademijo z bogatim sporedom. Porabite priliko in pridite prijatelji orlovske misli od blizu in daleč pogledat našo orlovsko mladino. — Bog živil Iz Polzele. Na prošnjo tukajšnjega društva za gojitev treznosti je delegiral zdravstveni odsek v Ljubljani g. oficijala Puharja, da predava s pomočjo skioptičnih slik o škodljivem učinkovanju alkohola na človeško zdravje in na družinsko in društveno življenje. Vršila so se tri predavanja in pokazalo se je zanimanje najbolje s tem, da so bila vsa tri predavanja prav dobro obiskana. Tudi iz sosedne občine Braslovče se je udeležilo predavanj lepo število poslušavcev. G. Puhar je prepričevalno, goreče in ljudsko razumljivo tako strokovno lepo predaval, da se mu je občinstvo opetovano in živahno zahvaljevalo. Vsem, kateri so k tej tako lepi kakor koristni prireditvi pripomogli, posebno g. dr. Wildiju, ki je prevzel vse stroške na svoj račun, naj bo izrečena najtoplejša zahvala. Želeti bi bilo, da bi se taka predavanja še večkrat ponavljala, da bi čimpreje prodira misel treznosti v široke plasti občinstva in da ni ozdravel naš slovenski narod od pogubonosne bolezni alkoholizma.

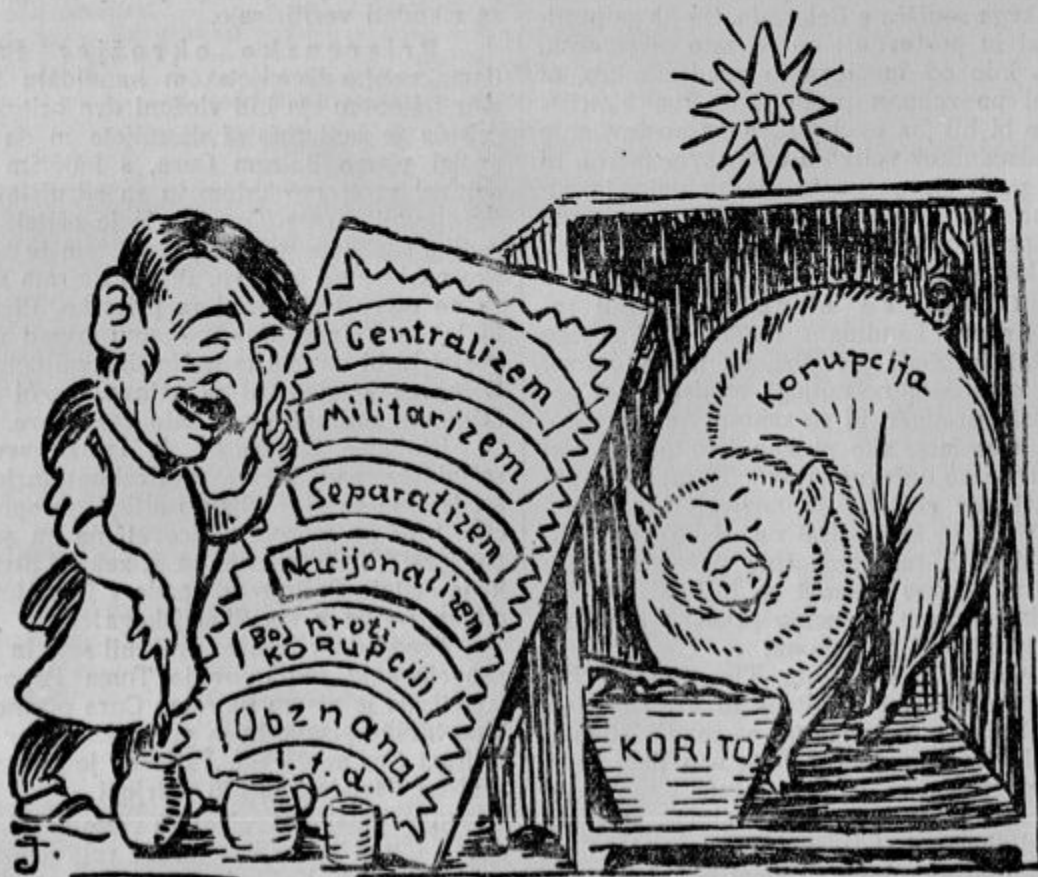
Prosvetna zveza.

»Klavdij«, rimska drama v treh dejanjih, jako primerna za postni čas. Ljudski oder v Ljubljani je prevedel za manjše podeželske odre, kjer ne morejo uprizoriti »Pasijona«, omenjeno igro, ki je smatrati za mali Pasijon. Ta igra se lahko vprizori na vsakem manjšem odru, bodisi glede scenerije, kakor glede kostumov in števila igralcev. (Scenerija dve sobi in vrt, število vlog 9 in nekaj štativstov.) Društva in odseki si lahko izposodijo to igro takoj.

Blago za orožniške uniforme

je zopet dospelo. — Cene so ponovno znižane. Orožniki se vabijo k nakupu dokler traja zaloga.

Drago Schwab — Ljubljana.

No, sedaj ko sem to staro škatljo na zunaj bolj moderno pobarval, pa lahko od znotraj ostane kakor je. c

Dnevne novice.

— P. Placid Fabiani, bivši frančiškanski provincijal, je nevarno obolel. Prijateljem in znancom se priporoča v pobožni memento!

— Kaplan Avguštin Sever š. S. Noči je po hudi bolezni umrl v hiralnici sv. Jožefa gosp. Avguštin Sever, kaplan v Pracerju. Blagi duhovnik je bil šele drugo leto v dušnem pastirstvu. — Priporočamo ga v molitev. R. i. p. l.

— Za politične preganjance. Ker se vedno bolj množijo slučajih nasilnih političnih persekucij državnih uradnikov v vseh panogah javne uprave, se je osnoval v okviru strankinega tajništva pravnovarstveni odsek. Ta odsek daje brezplačne pravne nasvete in navodila, da omogoči prizadetim da izrabijo v obrambo svojih pravic vsa zakonita sredstva. V delokrog odseka spadajo politične prestavitve in odpustitve, le v izrednih slučajih kakor druge zadeve. Kdor želi kakoga pojasniti ali tozadevne pomoči, naj piše na tajništvo SLS, Kopitarjeva ul. 6, Ljubljana.

— Smrtna kosa. V Stični na Dolenjskem je umrl upokojeni šolski ravnatelj g. Anton Leban. Pokopali ga bodo danes dopoldne ob 10. Naj v miru počiva!

— Centralizacija poštne hranilnice. Minister za pošto in brzojave je te dni podpisal predlog za enoten ustroj poštne hranilnice. Predlog je izdelal nadzorstveni svet poštne hranilnice. Glasom predloga postane poštna hranilnica enotna organizacija s sedežem v Belgradu. Čekovni zavodi v Ljubljani, Zagrebu in Sarajevu se izpremeče v podružnice belgrajske centrale ter bodo podrejene neposredno generalnemu ravnatelju v Belgradu.

— Mednarodni profesorski kongres v Belgradu. V Belgradu delajo velike priprave za mednarodni profesorski kongres, ki se vrši tamkaj meseca avgusta t. l. Prosvetnemu ministru je došla prošnja, da dovoli za prireditve, ki bo trajala več dni, dva in pol milijona dinarjev.

— Preganjanje nerežimskih listov. Urednik »Narodne Slobode« v Mostaru Isa Dan Dubac je bil te dni obsojen na tri dni zapora, ki se ne izpremeči v globo, ker ni pravočasno prijavil odgovornega urednika lista. Istočasno je bil odgovorni urednik »N. S.« obsojen na 500 Din globe ali 20 dni zapora, ker je objavil »lažniva« poročila o volivnih izidih. Oba sta vložila pritožbi na novinarsko združenje in vodstvo bloka narodnega sporazuma.

— Vojaške predmete iz vojne, kakor vojaško orožje in municije, dele vojaške municije kakor mešingaste »čaurce« od municije za topove in puške, »upaljače«, zaboje od municije itd., je dolžan vsakdo oddati proti določeni nagradi vojaškim oblastem. Kdor bi pridržal take stvari zase, bi se kaznoval po predpisu § 151 vojnega kazenskega zakona, ki se glasi: »Kdor prisvoji ali utaji sovražniku odvzete zastave ali druge predmete vojnega plena, ki se morajo po naredbi izročiti oblasti, se bo kaznoval z zaporem od dveh let.« — Političnemu ravnateljstvu v Ljubljani. — (Političnemu ravnateljstvu bi bili zelo hvaležni, če bi prihodnjič take eksotične izraze kakor »čaurce«, občinstvu pojasnilo, oziroma dopisalo, ki jih dobi od vojaške oblasti, prevedlo v pravilno slovenščino. — Cp. uredn.)

— Cestna železnica Belgrad—Smederevo. Smederevska električna družba, ki je v rokavih smederevske občine, je ponudila belgrajski mestni občini, da skupaj zgradita cestno železnico med Belgradom in Smederevom. Stroški bi znašali 25 milijonov Din ter bi jih nosili v enakih delih belgrajska in smederevska občina. S predlogom se bo pečal belgrajski občinski svet v svoji prihodnji seji.

— Kapelica sv. Janeza na sušaško-reški meji. Znana, dolgo sporna kapelica sv. Janeza na sušaško-reški meji, ki je končno pripadla Italiji, je vsled zapuščenosti začela razpadati. Naši ljudje so pri gradbeni direkciji v Zagrebu izposlovali primeren kredit za popravo kapelice. Toda italijanska straža našim delavcem ni dovolila vhoda v kapelico. Sedaj se uvedejo diplomatična poganjanja z italijansko vlado, da smejo naši delavci kapelico popraviti.

— Ponesrečen vlem v občinski urad v Trbiču. Iz Trbiča poročajo, da je bilo vlomiljeno v četrtke jutraj okoli ene ure v tamkajšnji občinski urad. Vlomilec so vdrl v blagajno, pri čemer pa se jim naporno delo ni splačalo, ker so dobili v blagajni samo 1200 starih, nežganih avstrijskih kron. Vlomilec so se pripeljali čez tri dvorice in so vdrl v pisarno skozi okno. Denarja pa zato niso dobili, ker naklada občina ves denar v čekovnem uradu. Iz jeze pa so vlomili vlomilec v shrambo za jestvine hišne gospodinje Pernebove. Odnegli so ji 64 klobase, nekaj jaje in veliko steklenico domačega žganja. Predzrim vlomilec so baje oblasti že na sledu.

— Razmere na mostarski gimnaziji. Med družinami v Mostaru je te dni veliko strahu la razburjenja. Njihovi 13- do 16 letni sinovi, ki so obiskovali tamkajšnje gimnazije, so brez sledi izginiti. Baje so se fantje namenili v Ameriko, ker jim na šoli vsled terorja profesorjev ni več obstanka. Ob zadnjem polletju je padlo na mostarski gimnaziji skoraj tri četrtine učencev.

— Regulacija Save v Zagrebu. Te dni so se začela v Zagrebu dela za regulacijo Save. Ob desnem bregu zabijajo pilote.

— Detomer in samomor? Pri zdravniku dr. Šabcu na Vrhniki se je zgledala služkinja Marija Jerebova in mu javila, da je povila

mrtno dete. Na tozadevno ovadbo so uvedli v hiši preiskavo in so res našli truplo novorojenčka v kleti v nekem zaboju. Poslali so na Vrhniko sodnega zdravniškega zvedenca dr. Traunerja, ki je truplo raztelesil in ugotovil znamenja, da je otrok živel in je bil po rojstvu zadušen. Jerebova pa je še isti dan, ko je bila pri zdravniku, neznanu kam pobegnila. Ljudje govore, da je skočila bržkone v Ljubljano, vendar pa ta govorica še ni potrjena in je možno, da je delomorilka s to govorico zakrila svoj beg čez državno mejo.

— 11 letni vlomilec. V Novem Sadu je policija zaprla 11 letnega dečka, ki je vlomil v slaščičarno Emila Hang, oplenil blagajniški avtomat in ukradel zapesno uro. Vlom se je zgodil po 9. zvečer, ko je si slaščičarnar začasno odšel, zaklenil notranja steklena vrata, zunanja pločevinasta pa samo potegnul navzdol. Fant je zunanja vrata enostavno dvignil, v notranjih stri šipo in zlezal v lokal. V kuhinji je poiskal par nočev, s katerimi je odprl avtomatično blagajno in pobral iz nje svojo gotovino v približnem znesku 400 Din. Mimogrede je vzel s seboj tudi zapesno uro. Naslednji dan si je kupil za ukradeni denar pol klobase, malo medu, pol kilograma kristalnega sladkorja in pisano žogo! Uro je dal tovarišu v zmeneno za usnjeno listnico. Ostali denar so našli še pri njem. Pri zaslišanju je deček vse to priznal, a vmes veliko lagal. Povedal je, da je kradel zato, ker je bil lačen. Oče mu je pijanec, ki se ne briga zanj, mati je reva in ga nima s čim preživljati. Mora torej sam zase skrbeti. Preživlja se s prodajanjem ž-snikov. — Fant je že opetovano opeharil za manjše zneske tudi svojega gospodarja.

Iz Primorske.

— P. S. Cresa. »Pučki Prijatelj« prinasa dopis iz Boliča na otoku Cresu, iz katerega je razvidno, da se tamkajšnje hrvatsko kmetstvo ljudstvo v narodnem oziru vrlo drži. To je v prvi vrsti zaslug tamkajšnjega župnika, ki je domačin in ima ljubev v njem vse moralno zaslonbo. V cerkvi je ostalo doslej vse pri starem; sv. maša se poje v staroslovenskem jeziku. Otroci hodijo k verouku v cerkev. Šola je seveda italijanska, toda otroci se narodno zavedni in se ponajšjo s tem, da so Hrvati. Tudi med odraslimi ni izdajalcev in so se fašisti zaman trudili, da bi se tamkaj zaplodili.

— p. Banca Adriatica pred rimskim parlamentom. Rimski poslanska zbornica bo morala med drugimi zahtevami po izročitvi poslancev v svrhu kazenskega postopanja razpravljati tudi o stvari posl. Paletja, ki je bil predsednik upravnega sveta Banke Adriatike od dec. 1923 do okt. 1924. Državni pravdnik ga dolži — kakor ostale upravne svetnike — neprestane goljufije za obsežne znoske.

Iz Koroške.

— k. Trnjeva pot slovenskega učitelja na Koroškem. Nek slovenski učitelj, ki je bil pod jugoslovansko upravo šolski nadzornik v borovljanskem okraju, je bil šele pred kratkim od koroške vlade nameščen kot učitelj in to na priišsk Društva narodov. Nameščen pa tudi ni bil v slovenskem kraju, nego popolnoma v nemško-protestantskem kraju. V proslavo njegovega prihoda je prebivalstvo demonstriralo; pobili so mu okna in mu grozili na razne načine. Učiteljska in druga nemška društva pošiljajo ostre proteste vladi proti nameščenju slovenskega učitelja, češ da kot Slovenec ni zmožen poučevati v koroško-patriotičnem duhu. Ta gonja proti slovenskemu učitelju je od Nemcev sistematično organizirana. S tem hočejo doseči, 1. da bi se vsled razburjenja ljudstva ne mogli nemeščati slovenski učitelji, 2. da bi se učitelj sam odvedel službi. Ta dva razloga bi bila nemški vladi dobrodošlo opravilo za svoje postopanje napram Slovincem. Vse nemško delovanje stremi za tem, da se v najkrajšem času izbriše sleherni slovenski sled na Koroškem, da v slučaju združitve Avstrije z Nemčijo Karavanke ostanejo meja Nemčije.

Iz štajerske.

— Š. Novi predsednik okrožnega sodišča v Mariboru. Minister Lukinč je dal na Žerjavov in Lipoldov predlog imenovati za predsednika okrožnega sodišča v Mariboru mladega sodnega svetnika dr. Franca Ziber iz Celja. Novi predsednik je preskočil najmanj deset starih in zaslužnih sodnikov. Da je prišel do tega mesta, je glavni vzrok, ker je pristal SDS. Tudi kvalifikacija!

— Š. Razpust občinskega odbora v Sv. Lenartu v Slov. goricah. Advokat dr. Milan Gorišek, vodja Žerjavovcev v Slov. goricah, se je že pred mesecem hvalil po javnih lokalih, da bo kmalu desegal razpust občinskega zastopstva v trgu Sv. Lenart. In te dni se je Goriškovo prerokovanje tudi uresničilo. Za gerenta je imenovan gostilničar in mesar Retzer, bivši samostojnež. V gerentski svet je dal Gorišek imenovati 6 pristavev SDS in 3 SLS. V dosedanjem zakonito izvoljenem občinskem svetu je bilo pristavev SLS 6, a SDS samo 3. Občinski odbor z županom g. K. Aublem na čelu je deloval popolnoma v redu. Občinsko gospodarstvo je bilo vzorno urejeno. Razpust ima politično ozadje, kakor vsi drugi razpusti

obč. zastopov v Sloveniji. Najprvo je dr. Gorišek izposloval razpust okrajnega zastopstva. Nato je sledil Razpust odbora okrajne hranilnice in kmalu je bilo razpuščeno tudi prostovoljno gasilno društvo v Sv. Lenartu. Društvo je že cele decenije požrlovalno vršilo svoje naloge v lenartem irgu in v okolici. O kaki politiki v društvu sploh ne more biti govora. Načelnik društva župan g. Aubl in člani odbora so vzorno in popolnoma nepristransko in po pravilih vršili svojo dobrodelno nalogo. V Sv. Lenartu imajo Sokola in Orjune. Da bi prišli do premoženja gasilnega društva so iz članov Sokola in Orjune sestavili novo gasilno društvo. Staro društvo je bilo takoj označeno kot »antidržavno«, »antinacionalno« in »prevratno«. Decembra 1924 je bilo razpuščeno staro gasilno društvo in se je odredilo, da mora staro društvo oddati premoženje novemu. Posredovalno vlogo bi morala igrati občina. Ker pa ima občina po določilih zakona o požarnih branbah oziroma požarni policiji pravico, da odloča, kako se vrši požarna služba, občina ni marala oddati premoženja novemu gasilnemu društvu. Premoženje znaša lepe premičnine in nepremičnine ter gre v težke tisočake. Dne 10. marca je politična oblast nenadoma zahtevala pradajo premoženja novemu društvu. Občinski posl so se odvzeli staremu zakonito izvoljenemu odboru in izročili gerentu.

— Š. Novi razpusti občinskih odborov na Slov. štajerskem. Tajništvo SDS je sestavilo celo vrsto predlogov za razpust obč. odborov.

— Š. Sv. Bolkonk v Slov. gor. Kaj je prvi res? Štev. 12 »Slov. Gospodarja« z dne 5. 3. t. l. prinasa »Uradni popravek« okrajnega glavarja v Mariboru, br. 127-pov., kateri se med drugim glasi tudi: »...res pa je, da dr. Milan Gorišek ni niti v direktoriju, niti v upravnem svetu, niti v gerentstvu okrajne hranilnice v Sv. Lenartu... Zupani tega okraja so pa dobili od okrajnega zastopa v Sv. Lenartu neki razglas v zadevi okrajne hranilnice, kjer se konca glasi takole: »Člani ravnateljstva pa so sledeči gospodje: Franc Kramerberger, veleposesnik, ravnatelj; dr. Milan Gorišek, odvetnik...« itd. — Kdo torej govori resnico, uradni popravek okrajnega glavarja ali razglas okrajne hranilnice? — Jaz mislim, da nobeden, ker so pravi zastopniki okr. zastopa in hranilnice le oni, katere smo mi svoječasno volili, pa jih je veliki župan v Mariboru odstavil.

— Š. Zanimiva upokojitev. Nedavno smo poročali, da je bil aretiran na kolodvorski pošti v Mariboru poštni uradnik Koser, ker je odpiral pisma, v katerih je bil denar. Zalotili so ga pri tem čednem opravilu. Pri njem so našli večje število odprtih pisem. Mož je še sedaj v preiskovalnem zaporu. Koser je bil zagrižen pristaš Žerjavov. Pri zadnjih volitvah se je neč in dan pehal za Pivka. Njegovim političnim prijateljem se je te dni posrečilo, da je bil Koser — dasiravno je v zaporu — penzioniran po službenih letih in po novem zakonu. Ali je tudi to ugodnost izposloval Koserju njegov prijatelj pri direkciji? Uganka, ki zasluži, da se ž njo peča naša politična javnost.

— Š. Tovarna »Zerac« v Mariboru je odpustila zopet večje število delavcev in delavk. Vzrok: pomanjkanje dela.

— Š. Transitični vlaki Maribor—Špilje—Rdečgona—Ljutomer odpadejo. Ker je sedaj železniški promet preko Orntča v Ljutomer in Prekmurje po novi progji razširjen z novimi vlakmi, namerava Jugoslavija in Avstrija sporazumno opustiti transitične vlake preko Špilja. Gor. Radgona oz. Špilje bosta odpravljala samo direktne vozove tako, da so bodo naši ljudje lahko še naprej vozili preko avstrijskega ozemlja.

— Š. Merilec in vopar Čič aretiran. Mizarški pomočnik Čič, ki je skupno z Ziahtičem umoril in oropal čevljarskega mojstra Mikla v Mariboru, je bil dne 11. marca na Jesenicah aretiran od orožnikov, ki so ga v čeltek zjutraj prignali v Maribor in izročili okrajni sodnji. Merilec Ziahtič leži v bolnici jetnišnice.

— Š. Občni zbor društva za podporo revnih učencev v Mariboru, ki se je vršil koncem februarja, kaže razveseljiv razmah te tako važne človekoljubne institucije. Predsednica se je uvodoma zahvalila predvsem mariborski mestni občini, Rdečemu križu, denarnim zavodom, veleobrnikom, trgovcem in zasebnikom, kakor vsem uredništvom listov za njihovo izdatno pomoč. Bila je nujno potrebna. Proti zimi je namreč naraslo število prošnikov, ki so se potem šol obrnili na društvo, v taki meri, da je bilo društvo v nemali zadregi, kako odpočiti vsaj največji bedi. A ker so predlansko leto mariborski trgovci vposlali velikodušne doneske v blagu, ga je preostalo za letošnjo Bežič znatno količina. Društvo je torej kljub manjšim dohodkom lahko obdarovalo večje število otrok kakor lani. Tajnica je nato podala podrobno poročilo v društvenem delovanju. Imelo je sedem odborovih sej in šteje 1930 članov, kar je v primeru s številom mariborskega prebivalstva prav malo. O Bežiču je bilo obd rovanih 634 otrok, in sicer 309 dečkov in 325 dekile javnih šol. Dobili so 330 gotovih oblek, 340 parov čevljev, 183 komadov perila in 12 tucatov nogavice. Razun tega vsak vrečico s kruhom, sadjem, orehi in bomboni. Izrekla se je posebna zahvala številnim tvrdkam, posameznikom in denarnim zavodom, ki so darovali bodisi blago bodisi denarne znoske. — Blagi jniško poročilo je izkazalo v preteklem letu dohodkov Din 80.565,50, stroškov pa 80.483,25, prebitka ostane 79,25

dinarjev. Po odstopu starega odbora so bili z vzklikom izvoljeni v novi odbor sledeči gg.: župan dr. Leskovar, nadsvetnik Keršovan, ravnatelj Skušek in Plaskan, predsednik trg. gremilja V. Weixl, kateket Sparl in gospe: Skušek, Wögerer, Pirimer, Mikuš in Stupca. Toli potrebno humanitarno društvo se priporoča naklonjenosti mariborskega občinstva, čigar zaupanje si je pridobilo po svojem vztrajnem in nesebičnem delu v blagor šolske mladine.

Iz Ljubljane.

— Ij Razstavljena slika. V izložbi Jugosl. knjigarne je razstavljena slika ravnatelja g. Karla Čeča. Slika je lepo umetniško delo prof. Sterleta. Jako okusen je okvir, na katerem so izrezljani lovski prizori.

— Ij Finančni delegat dr. Savič se je začeno vrnil iz Belgrada in prevzel vodstvo delegacije.

— Ij Volitvo v obrtno sodišče. Nekje na stari Dunajski cesti je stal izvošček. Skromen mož, ki se tudi zelo skromno preživlja. Za javne zadeve se pa le briga in v svoji brigi in skrbi za javne zadeve se je odpeljal proti Mestnemu domu, da voli za obrtno sodišče svojega zaupnika. Spetoma je srečal dva velika gospoda, ne velika po postavi, ampak po veljavi. »Kam pa?« — ga vprašata gospoda. »V Mestni dom,« se je glasil kratak odgovor. Gospoda se spogledata, se tudi takoj razumeta in eden pravi: »Vozil!« Tako so se pripeljali v Mestni dom vsi trije. Tam so dobili fanta, da pazi na konja, in potem so vsi trije odšli v volivni lokal. Pred komisarja stopi najprej veljaven mož, ki ima danes veliko besedo na magistratu in v občini ljubljanski in po celi Kravji dolini. »Ne zamerite gospod,« pravi volivni komisar, »ampak vi niste vpisani in nimate volilne pravice.« Ko se je mogočni gospod oddihoval od svojega strmenja, je pristopil drugi, najboljši prijatelj prvega, k volivni komisiji. »Gospod, tudi vi niste v imeniku« — je rekel komisar. »Ampak jaz sem mesar, prvi ljubljanski mesar!« — »Nič ne pomaga, vi niste v imeniku!« Nato je pristopil kot tretji skromni izvošček. »Ja, vi pa je« je rekel komisar. Ko je tretji opravil, so odšli vsi trije lepo do kočije, odpeljal se je pa — sam. Dva mogočna gospoda sta pa odšla peš do bližnje mane gostilne, kjer pa nista nič povedala kako sta opravila v Mestnem domu pri volitvah za obrtno razsodišče. Izrečno pa ugotavljamo, da se nobeden izmed obeh mogočnih gospodov ne piše za Turka, tudi za onega ne, ki je magistratni gerent.

— Ij Od italijanskega konzulata v Ljubljani bi pričakovali vsaj toliko obzirnosti, da bi na Slovenskem imel tudi slovenska pojasna glede potnih listov, če že ima poleg italijanskih še nemška.

— Ij Dva vlomila. V mestu so se zopet začeli širiti predrzni vlemi in tatvine. Pred kratkim je namreč prišlo iz zapora nekaj članov mladih tatinskih družb, ki so izvršile lani nebroj hudodelstev in zato sumijo okradenci in policija popolnoma utemeljeno, da se je zopet zbrala iz tega naraščaja kakšna spretna tatinska družbica. — Tako je neznan vlomilec vlomil s ponarejenim ključem v stanovanje Nežke Bežekove na Kongresnem trgu. Tat je prebrskal vse omare in predale. Bil pa je previden in je vzel samo 800 Din gotovine in pa žensko zlato oro z dolgo srebrno veričico. Predrzno tatvino je izvršil podnevi, ko je bila Bežekova v tobačni tovarni na delu. — V Kopitarjevi ulici pa je vlomil neznan uzmovič v prodajalno Ane Spenko. Vrata je odprl z vitrihom. Tat je tudi tu vse razmetal in je ukradel samo denar in sicer 47 bankovcev po 10 dinarjev.

— Ij Brezvesten oče. Policija je aretirala mladega dečka, učenca 4. razreda, ker je fant po mestu beračil. Na policiji je povedal deček, kakor pravi policijska ovadba, da je France Okolskar, njegov oče pa da stanuje v Medvodah. Fant je povedal, da ga je pošiljal oče, dasi precej zasluži, sam v Ljubljano beračiti. Preiskava bo ugotovila, če je fantova izpoved resnična. Če je to res, zasluži oče poštno kazeno.

— Ij Razne tatvine v Ljubljani. Iz veže mesarja in gostilničarja Ivana Anžiča v Hradeckega vasi je ukradel neznan uzmovič 10 kg telečjega mesa in pa 3 kg lofa. Tatu še niso dobili, pač pa so na sledi mladi družbici izmed katere je eden povedal Anžičevemu mesarskemu vajencu Ivanu Tomazinu, da so imeli v torek in sredo izborne zrezke, katere so si sami pripravili. — Čevljar Ignac Stular iz Ljubnega pri Radovljici, se je hvalil, kako zna poceni nakupovati slanino v Ljubljani, povedati pa ni hotel, kako to naredi. Pojasnil pa se je ta slučaj takole: Pri stojnici mesarja Kocjana v šolskem drevoredu se je zgledil mož in se predstavil mesarju za odposlanca čevljarja Josipa Pogačnika, tudi iz Ljubnega, in je kupil pri njem na Pogačnikovo račun 67 kg slanine za 2521 Din. Naročil je, da naj mu prinese vajence slanino na glavni kolodvor, kjer bo dobil 500 Din na račun, ostali znesek pa bo Pogačnik, ki je s Kocjanom dobro znan, sam poravnal. Kocjan je naročilo izvršil in poslal slanino res na kolodvor, kjer jo je Stular tudi sprejel in plačal 500 Din. Ko pa je Kocjan kasneje opozoril Pogačnika za ostalo kupnino, mu je ta sporočil, da sploh ni nobene slanine niti naročil niti dobil, in da ga je Stular poštno potegnul. — Na I. državni gimnaziji so prišli na sled več dijakom nižjih

razredov, ki so kradli knjige svojim tovarišem in pa tudi v šolski knjižnici. Knjige so prodajali nekemu trgovcu s starinami. Oblasti so uvedle jako obsežno preiskavo. — Brivskemu mojstru Francetu Jurmanu je bilo ukradenega iz veže hiše v Križevniški ulici 6 za okroglo 700 Din raznega perila, ko se je sušilo. — Ključavničarski mojster Anton Kete je popravljal pri Katarini Prodanovičevi ključavnico. Ko je odhajal, je pozabil v veži 100 Din vreden dežnik. Ko se je vrnil ponj, dežnika ni bilo v veži, kamor ga je postavil. — Iz hodnika hiše v Židovski ulici 1 je bila ukradena blagajničarki Ani Škerljevi temnozeleno obleka, vredna 500 Din.

Prosveta.

pr Ille mo Camelli: Izpovedi socialista. — Cirilova knjižnica XI. zvezek. Tiskala in založila Tiskarna sv. Cirila v Mariboru. Iz italijanskega izvirnika preložil J. R. S. — Po zgodovini svojega nastanka je to prav čudovita knjiga, ki je zbudila svojčas veliko pozornost med vsem kulturnim svetom in je preložena v več svetovnih jezikov. Delo »Dal Socialismo al Sacerdozio« — tako je izvirni naslov knjige — ni pesniška izmišljotina, temveč je velika pesem človekovega notranjega doživljanja, je izpoved brezverca tja do 20. leta njegove starosti, ko je prišel na svojem življenjskem potovanju do popolne sreče v Bogu, izven sveta. Prilagoditve v knjigi pa je tako živo in pestro kakor da bereš zanimivejši pustolovski roman, kar ločiti se ne moreš od nobene strani, pa bodisi zgodba o Turattiju in Bissolattiju, o stavki poljskih delavcev, o nočni procesiji itd. V »Izpovedih« je pa tudi toliko zgodovinskih spominov na početke marxističnega socializma in njegovega razvoja v Italiji, da najdemo v njih marsikje ključ celo do tamkajšnjih današnjih razmer. Posebno draga pa bo Camellijeva knjiga vsem modernim razvojenim, ponižanim in razžaljenim dušam, ker najdejo v njih svojega sovrstnika, in sicer kot zmagane in zmagovalca. Camelli nas prisili, da gremo z njim skozi ves labirint zmot in da mu sledimo mirno tja do njegove velike izpovedi: »Imej usmiljenje z menoj, o Gospod! daj mi svojo luč, bodi mi dober krmar!« Prav zares, čudovita knjiga pisatelja, ki je brodil po vseh slasteh tega sveta, kjer je vsaka beseda napisana iz mesa in krvi same, povedana nam za na pot in v odrešenje. Zato bi bilo odveč še vsako posebno priporočilo, da si to novo knjigo treba pač nabaviti in jo s pridom prebirati, ker priporoča se knjiga že dovolj sama. Kljub precejšnji obsežnosti ji je cena 17 Din in to s poštnino vred — zelo nizka. Naroča se pa pri založnici Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Narodno gledališče v Ljubljani.

DRAMA:

Začetek ob 20 zvečer.

Petek, 13. marca: STRIKOVE SANJE. A. Sobota, 14. marca: Ob 15. uri: VERONIKA DESENISKA, dijaška predstava pri znanih cenah. — Izven.

Nedelja, 15. marca: VDOVA ROŠLINKA. — Izven.

Ponedeljek, 16. marca: ROSMERSHOLM. R. B.

OPERA:

Začetek ob pol 20 zvečer.

Petek, 13. marca: BRIVEC SEVILJSKI, gostuje Josip Rijavec iz Zagreba. Red B. Sobota, 14. marca: MIGNON. Red D. Nedelja, 15. marca ob 15. uri: BOHEME, gostuje Josip Rijavec iz Zagreba. Popoldanska operna predstava, Izven.

Josip Rijavec, gost v naši operi. Danes zvečer gostuje pri nas odlični tenorist Josip Rijavec v operi Seviljski brivec in sicer v vlogi grofa Almavive. Malo je tenoristov, ki bi to težko tenorsko partijo popolnoma obvladali. Rijavec preide vse težkoče te partije z največjo lahkoto in s pravim umetniškim občutkom. Zato je njegov Almavivo v vsakem pogledu prvovrstna kreacija.

Nedelja v Narodnem gledališču. V nedeljo popoldne ob treh se poje opera Boheme in sicer z gostom tenoristom Josipom Rijavcem v vlogi pesnika Rudolfa. To partijo prištevajo g. Rijavec med svoje najboljše vloge. S to predstavo hoče dati uprava priliko tudi onemu našemu občinstvu, ki redno poseča popoldanske operne predstave, da čuje odličnega umetnika-rojaka. Ostale vloge pojo: Rozumova in Thalerjeva, Cvejič, Subelj, Zathay in Zupan. Cene za predstavo so znižane. V drami pa je samo večerna predstava in sicer Vdova Rošlinka, ki se je pri publiku izredno priljubila.

Zahvala. Vsem, ki so s tolikim razumevanjem in požrtvovalnostjo pripomogli h popolnem uspehu proslave 25 letnice jubileja umetniškega delovanja g. Hinka Nučiča, izrekamo na tem mestu našo najpriljubnejšo zahvalo. — »Udruženje gled. igralcev v Ljubljani.

Slov. marionetno gledališče

»ATENA« v Mladiki.

V nedeljo dne 15. t. m. vprizori slovensko marionetno gledališče ob pol 3. uri pop. in ob pol 6. uri zvečer pravilčno igro s petjem in godbo »Čarobne goslic«, spisal grof Fr. Pocci. — »Čarobne goslic« so prava

vzor-igra lutkovega gledališča. Noč in dan, solnce in luna, jarke in prtajene barve, kmetiška hiša in dvor, vse, vse se tu preliva v čudovite harmonične akorde. Dejanja se, pretorijo v modrovanje duha gora, da naj nikdo ne

Po svetu.

Sargasovo morje.

Brezlični brzjav javlja iz Amerike, da je prišla v Sargasovo morje ladja Arcturus, na krovu katere se nahaja ameriška ekspedicija, sestavljena pod vodstvom profesorja Beebea, koje namen je raziskati te skrivnostne morske pokrajine. Dela so se že pričela in javljajo nam zanimive najdbe, predvsem neke vrste gobe, ki so prozorne kot steklo in žuželk, ki hodijo po površini morja.

Sargasovo morje se razprostira med 25. in 30. stopinjo severne širine in 38. in 60. stopinjo zapadne dolžine. Tu je Atlantski ocean pokrit s plavajočimi algami, tako da izgleda kot velikanski travnik.

Mornarji prejšnjih časov so vedno s strahom govorili o tem morju.

Gorje onemu, so dejali, ki pride s svojo ladjo vanj. Na vsej široki ploščini ne veje nikoli niti najmanjši vetrič, tako da se ladje ne ne morejo posluževati svojih jader. Zato niso v stanu odtrgati se od morskih rastlin, ki so se prilepile na njih boke, tako je ladja ujeta in tokovi jo počasi vlačijo seboj. Več let se tako vrti v vedno ožjih krogih, dokler ne pride v središče Sargasovega morja, v takozvani prokleti pristan, v grobišče ladij.

Tukaj, v večno mirnih vodah, ostane vekomaj ujeta v družbi feničanskih galer, rimskih ali kartazanskih trirer, španskih in portugalskih galijonov, ki jih je nesrečna usoda v teku stoletij privedla v to zasedo. Mornarji poginejo od lakote in žeje in njih okostja, posušena od žarkov solca, ležijo raztresena po krovih teh nesrečnih brodov.

Sargasovo morje je domovina velike morske kače in ogromnih polipov, ki imajo tako velike lovke, da so v stanu potegniti tudi večje ladje v morskno globino. Med gosti zaraslo morskno travo se nahajajo še druga čudna bitja: vodne stonožke z ognjenimi očmi in ribe, ki imajo mesto prsnih plavut roke.

Take bajke so krožile o Sargasovem morju. Mornarji Kristofa Kolumba so dodali tej bajki še celo vrsto drugih gorostasnih stvari. Jadrli so namreč celih 14 dni le s težavo preko te bujne morske vegetacije.

Prvo ekspedicijo v te skrivnostne vode so poslali Norvežani l. 1910. na ladi Michaelis-Sars. Ta ekspedicija je določila, da so bile alge Sargasovega morja privedene od tokov in so takorekoč zasidrane v tem delu oceana po tokovih, ki jih obkrožujejo. Res je sicer, da na mestih kjer so bolj goste, lahko malo zadržujejo plovbo, toda o kaki nevarnosti za ladje ni govora.

Če pa pustimo vse te legende na strani, ostane vendar Sargasovo morje za naravoslovca zelo zanimivo. Pisatelj in znanstvenik g. William Beebe ga sedaj raziskuje na račun zoološke družbe v Newyorku. Ladja Arcturus, na kateri je podvzel ekspedicijo, vsebuje akvarije in posebne temnice za študij fosforescence rib in mehkužcev. Razen tega ima vse potrebne priprave za opazovanje vodnega življenja in topopljavca, ki bo študiral sredi morske trave v globini živali, ki prebivajo tu. G. Beebe hoče ostati dobra dva meseca v Sargasovem morju. Najti upa med drugim tudi ogromne polipe, katerih obstoj je skoraj gotov.

• • •

sv Rimsko romanje. V marcu pridejo v Rim; 14. marca prvi romarji iz Zedinjenih držav, vodil jih bo bostonski kardinal O'Connell; 23. marca prvi romarji iz Anglije, in sicer profesorji in dijaki univerz v Oxfordu in Cambridge, 26. prvi romarji iz Avstrije in 27. prvi iz Ogrske.

sv Premalo jim je. 150 francoskih generalov so upokojili in so jim prisodili letno plačo 18.000 frankov. Niso zadovoljni in zahtevajo 24.000 frankov, torej 2000 frankov na mesec. Frank je nekaj nad tri dinarje.

sv Največji predsednik sveta. Največji predsednik na svetu je dr. Sahn v mestu Gdansk (Danzig). Nad dva metra je visok. Ko je bil v Londonu, ni mogel dobiti pripravne postelje; dobil je pa posojilo za Gdansk, 1,3 mil. funtov, in to je bolje.

sv Atentat na Bettauerja. Dunajski pisatelj Bettauer, na katerega je te dni streljal narodni socialist Rothstock in ga smrtno ranil, je bil najznačilnejši zastopnik pornografske literature v Avstriji. Poteval se je za odpravo čl. 144. kaz. zak., ki prepoveduje umetni splav; dalje je bil zagovornik razporeke in spolne svobode v spolnem življenju. Napadalec Rothstock je pri zaslišanju izjavil, da je hotel maščevati svojo sorodnico, ki je vsled čitanja »Bettauer Wochenschrift« npravno popolnoma propadla, in neštete druge Bettauerjeve žrtve. Vsi dunajski listi, celo »Neue Freie Presse« odločno obsodijo Bettauerjevo delo in smatrajo atentat kot svarilen zgled za vse, ki rušijo in blatijo npravne ideale ljudstva.

sv Ženski dan v sovjetski Rusiji. Dne 9. marca t. l. so po vseh gubernijah Sovjetske socialistične unije praznovali mednarodni delavkin dan. V Moskvi je na slavnostnem zboru

leta previsoko, temveč živi, kot mu je bilo naklonjeno ob njegovem rojstvu. — Iz prijaznosti sodeluje pri tej igri članica kr. opernega gledališča gđ. Ovsenikova. Predpoda vstopnic od 10. do 12. ure dopoldne.

rovanju nastopila nemška komunistinja in pisateljica Klara Zetkin. V Leningradu se je udeležila ženskega zborovanja Zinovjev, ki je v svojem govoru izjavil, da velja najnovejše geslo sovjotov: »Pogled na vas!« predvsem ženskemu delu in osvoboditvi žene na kmetih.

sv Grško-katoliški nadškof Stap zapusti Češkoslovaško republiko. Grško-katoliški nadškof v Užhorodu Anton Stap, ki je svojčas odklonil prisego Češkoslovaški republikli, se koncem marca t. l. trajno preseli na Ogrsko v Miskolez.

sv Prosileci za krvniško službo v Budimpešti. V Budimpešti je oblast razpisala službo krvnika. Oglasilo se je devet prosilcev. Večinoma so to bivši orožniki, policaji itd. Nekateri navajajo v dokaz svoje sposobnosti, da so l. 1918. na fronti obešali ljudi. Eden piše, da je en sam pot obešil 18 oseb.

sv Korupcija v Nemčiji. V Berlinu so aretirali ravnatelja sleparskega podjetja, ki se je imenovalo »Pruska zemljiška delniška družba«. Med aretiranci je tudi princ Bentheim-Stenfurt, ki je bil v vojni kot letalec odlikovan z redom »Pour le mérite«.

sv Trachom. Po Italiji se zelo širi trachom. V parlamentu je fašistovski poslanec Cucco pozval vlado, naj nemudoma ukrene potrebne, da se bolezen, ki pomenja veliko narodnogospodarsko škodo, omeji.

sv Velika lokomotiva. Francoska tvrdka Schneider i. dr. gradi v svojih delavnicah v Creuzot lokomotivo ameriškega tipa »Mountain« (= gora, ker jih rabijo v Ameriki v prometu čez Skalno gorovje); ta lokomotiva bo prva v Evropi, ki bo imela kurivno pliskov petih kvadratnih metrov. Dolga je 18 metrov in pol, teža 110.000 kg, določena pa za brzovlake na progah velike vzpetosti.

sv Železnica v Kavkazu. Ob obali Črnega morja bodo zgradili železnico, ki bo najkrajša zveza Rusije z južnim Kavkazom in Perzijo. Proga bo črto Rostov—Tiflis skrajšala za 628 kilometrov, črto Rostov—Poti pa celo za 1058 km.

sv Razotaranje. Tatovi so se splazili na vlak, ki je vozil v Messino. Ko je počasi vozil, so rekli, sedaj je čas, in so vrgli tri velike zaboje iz vlaka. Mislili so, da so notri gotovo stvari velike vrednosti. Bile pa so le tri krste; tatovi so jih odprli in prebrskali, mrtvece so pustili kar na tiru.

sv Hudi kadenci. Na Holandskem je sedem milijonov prebivalcev in prebivalk. Pokadili so pa leta 1923 dve milijardi cigaret, poldrugo milijardo cigar in šest milijard kilogramov tobaka za pipe. Ogromno! Holanci so znani sploh kot največji kadilci, brez značilne kratke pipice si Holandca ne moremo predstavljati.

sv Ubegli gobavei. Med transportom gobovcev iz enega laborišča v drugo pri Carigradu jih je dvesto ušlo. Skrili so se pri svojih ljudeh. Seveda je nevarnost za ostalo prebivalstvo velika.

sv Pokojnina vdove predsednika nemške republike. Vdova umrlega predsednika nemške republike Eberta bo prejela letno pokojnino v znesku 7104 marke, torej mesečno 592 mark, po odbitku davka pa 550 mark. Nemški zakon pokojnine za predsedniške vdove sploh ne pozna, ampak določa le, da prejema predsednik, če ni več izvoljen, dosmrtno letno častno plačo v znesku 25.000 mark. Republikanske stranke so sedaj sklenile, da bodo uredile z zakonom tudi vprašanje pokojnine za predsedniške vdove.

sv Obstrukcija v štajerskem deželnem zboru. V štajerskem deželnem zboru v Gradcu je na dnevnem redu zakonski načrt o kmetijskih bolniških blagajnah. Bauerbund vodi proti zakonu hrupno obstrukcijo.

Mikrogramofon.

Karikatura na povodenj novih iznajdb.

Inženjerjem družbe »World Speaking Machine« (stroj svetovne govornice), se je posrečilo sestaviti mikrogramofon. Mikro je grška beseda in pomeni majhen, torej gramofon majhne oblike. To je iznajdba, ki so jo najboljši ameriški izdelovalci gramofonov študirali več kot deset let. Novi aparat je tako velik kakor tableta aspirina in obenem tako močan, da tuli kakor oceanski parnik. S to dvojno lastnostjo je opisan pomen nove iznajdbe. Uporabljen je nov Edisonov radioelement, nova perkolbidmembrana in uspeh študij profesorja Widginsona o multiploresonanci. Plošče je po dolgem trudu napravila družba sama. Kolikor smo dosedaj mogli izvedeti, obstojijo iz čisto nove tvarine; v srednjoameriški republikli Guatemala živi pajek (v ogromnih množicah), izvleček njegovih žlez so porabili za plošče. Glavna iznajdba pa je neke vrste glasovna stenografija. Beseda zvok, žum, vse se da na poseben močno skrajšan način na ploščo fiksirati, torej stenografirati. Tako na primer na plošči, ki ima velikost aspirinske tablete, lahko z mikroskopično fino zaostreno igro pridržiš pol ure trajajoč govor. Stenografirani glasovi se pa pri obtoku plošče spet pretvorijo v svojo naravno prvotno obliko. Aparat deluje brez stranskega šu-

ma in so oddani glasovi tako čisti, kakor jih je govornik govoril. Noben še tako velik gramofon še ni dosegel te natančnosti.

O prvem »nastopu« novega aparata pripovedujejo sledečo mično anekdoto: Predsednik družbe »World Speaking Machine« Isaac John Hawkins je bil povabljen na obed k velikemu finančniku Morganu mlajšemu. Pojedli so ribo in pripravljali so se na pečenko. V tem odmoru je začel igrati pod mizo orkester najmanj tristo mož. Kar odrevelni so. Čudovito morje zvokov je valovalo ob nogah osupnjenih gostov; mislili so, da igra orkester v dvorani pod obednico in da prihaja godba skozi odprtine v tleh pod mizo. Najbolj začudeno so pa gledali gostitelj Morgan in njegovi služabniki. Zatrjevali so, da o kakem orkestru pod obednico prav nič ne vedo. Uganko je rešil Hawkins, položivši svojo roko na mizo. Na kazalcu je imel prstan, v prstanu pa namesto kamna mikrogramofon. Držal je roko kvišku in s prsta dol je pošiljalo tristo godbenikov žarke mogočnih zvokov kakor s kakšnega svetilnika.

Že ta kratka anekdota nam pove, kako raznovrstno in čudovito se more nova iznajdba uporabljati. Zlasti pomeni novi gramofon popolno revolucijo v gledališču, pri koncertih, v kabareti in varietejih. Lani je nastopil v največjem newyorškem varietéju umetnik, ki se je nazival »Jaz sem vse«. Gospod »Jaz sem vse« je bil majhen, gibljiv, z nalepljeno polno brado in z dežnikom pod pazduho. Imeli so ga za posnemalca živalskih glasov, kakor jih tlikarati slišimo. Začel je, kakor navadno, z mukanjem. Odprl je usta in zagnal v zrak tak »mu«, da so se stene tresle. Vse je občudovalo moč glasu v tako slabem telesu. Rekel je nato: »Sedaj je mukala ena krava, sedaj bosta mukale dve!« Odprl je usta in tresle so se kulise. »Tri krave in en vol!« Neverjeten koncert! Nato: »Goveja čreda!« Mislil bi, da si na argentinski kmetiji. In tako je šlo naprej: levi, sloni, ptice in drugo. Slednjič se je gospod »Jaz sem vse« široko razkorčil in je naznanil: »Poldan v newyorškem pristanišču!« Odprl je usta in znoj je tekel obiskovalcem po hrbtu dol. Še huje: »Delo v železni tovarni!« Slap Niagara! Slišal si, kako padajo vodne mase čez steno dol, kakor bi bila njegova usta peklenski prepad. Na koncu je rekel: »Sektet iz Prodane neveste«. In je pel vseh šest glasov naenkrat, vse v lepem harmoničnem skladu. Rešitev uganke danes ni več težka. V nalašč za to pripravljen votel zob si je bil dal umetnik vdolati mikrogramofon, pogljal ga je vsakokrat z jezikom. Hitro so začeli posnemati njegovo metodo. Veliko je danes v Ameriki artistov, igravcev in pevcev, ki si dajo vzidati v zobove mikrogramofon v podobni krone ali plombe. Najrajši imajo tretji spodnji kočnik na desno. Prva prednost nove naprave je ta, da se ti ni treba učiti vlog (Kaj, gospod D.). Umetnik govori svojo vlogo med štirimi stenami, takrat, ko je najbolje razpoložen in ko je bil že vse preskusil, v ploščo in si jo pritrdi v mikrogramofon. Pravtako napravita pevec in pevka. Noben človek v gledališču ne razlikuje pravega glasu od umetno shranjenega. A vse to je šele majhen začetek. Kaj bo šele potem, ko bo v gledališču vsakdo lahko nastopil z glasom in predavanjem največjega umetnika! Mož brez glasu in poslušala bo lahko pol skladbe, da bi privabil angele z nebes. V bodočnosti bo treba samo par prvovrstnih umetnikov; ti bodo peli v ploščo in bodo zadovoljili gledališke ravnatelje in občinstvo vsega sveta. Glavni poklic igravca bo pantomina. Če bo zahtevala vloga močen glas in veliko krepko postavbo, ali pa narobe, se bo vse lahko napravilo. Grde pevke z lepim glasom bodo pele v ploščo, na odru bodo pa nastopile lepe pevke brez prirodnega glasu. Na programu bomo brali: Gospodična A. v ustih gospodične B.

V Ameriki je mikrogramofon sedaj moda. Psi, mačke, levi, tigri, vse ga ima, in zmešnjava je zares babilonska. Ne smemo pa prezreti najzrazitejše moderne osebnosti, politika. Politikom ne bo treba drugega, kakor da bodo usta odpirali. Dobro pripravljen govor, delo koga drugega, bo ležal lepo v kočniku, in govornik bo imel lahko na dan 50 shodov ali pa še več. Govorniki s slabim glasom bodo lahko grmeli kot levi, obvladali bodo najhrupnejše zborovanje. Najlepše bo pa tole: Kandidat si bo dal napraviti govor od tajnika in ga bo dejal v kočnik. Vsebine pa ne bo poznal. Začel bo govoriti in bo svoj lastni govor ravno tako pazljivo poslušal kakor poslušavci. Prvit ga bo slišal. In če bo nasprotna stranka tajnika podkupila?

OPICA.

Opica zleze skozi odprto okno v sobo bogatega skopuha, ki ni dal nikdar nobenega vinarja ubogim.

Zgodilo se je, da ga prav ta čas ni bilo doma. Opica se ozira in najde pušico, kamor je skopuh spravljal svoje zaklade. Bila je polna zlatnikov, ki jih opica vzame in začne metati skozi okno. Ljudstvo, ko to vidi, pridirja in se začne puliti za denar.

Ko je bil zaborj prazen, se skopuh vrne in gleda z grozo, kaj se godi pred njegovo hišo. Že od daleč preti opici in jo zmerja z neumno živaljo.

Sosed pa, ki ga je slišal, mu reče: »Res je neumno metati denar skozi okno, kakor dela ta opica, toda še bolj neumno je zapirati ga v zaborj, kakor delate Vi.«

Gospodarstvo.

Uvoz v letu 1924.

Glavno ravnateljstvo carin je te dni objavilo statistične podatke o uvozu v zadnjem četrtletju lanskega leta.

Gibanje uvoza po četrtletjih kažejo sledeče številke: 1. četrtletje 1924 219.630 ton — 1.882.774.359 Din; 2. četrtletje 1924 281.440 ton — 1.891.158.565 Din; 3. četrtletje 1924 311 tisoč 780 ton — 2.176.149.316 Din; 4. četrtletje 1924 277.147 ton — 2.226.378.236 Din.

Skupno je znašal uvoz v teku celega leta 1924 1.016.399.963 kg, 1.660.580 kosov in 211.198 kub. metrov v skupni vrednosti 8.221.743.552 dinarjev.

Izvozilo se je lani, kakor smo že poročali, za 9.538.774.432 dinarjev, iz česar sledi, da je bila bilanca naše zunanje trgovine lani aktivna v znesku 1.317.030.880 dinarjev.

Statistika naše zunanje trgovine je po vojni tale:

	Uvoz	Izvoz
1919. Din	2.982.067.276	— 686.845.040
1920. Din	3.465.819.272	— 1.320.606.055
1921. Din	4.122.097.642	— 2.460.737.564
1922. Din	6.441.876.189	— 3.691.166.163
1923. Din	8.309.635.472	— 8.048.843.930
1924. Din	8.221.743.552	— 9.538.774.432

Prvikrat je torej bilanca zunanje trgovine aktivna. Da je vrednost uvoza v letu 1924, napram letu 1923, padla, je predvsem pripisovati povečani vrednosti dinarja.

Glavni uvoženi predmeti so bili: (prva številka pomeni tone, druga vrednost v milijonih dinarjev, tretja odstotek pri celokupnem uvozu): bombažno blago 15.046 — 1.504,7 — 18,3, volneno blago 3.515 — 583,3 — 7,1, bombažne tkanine 6.595 — 414,7 — 5,0, razni železni predmeti 29.496 — 309,7 — 3,8, stroji in aparati 15.441 — 267,5 — 3,2, sladkor 20.500 — 222,8 — 2,7, kava (surova) 8.538 — 221,0 — 2,7, premog 333.765 — 212,0 — 2,6, surov bombaž 4.969 — 157,7 — 1,9, nepredelane kože 6.512 — 157,4 — 1,9, surovo železo in železni polfabrikati 42.439 — 125,1 — 1,5, oluščeni riž 17.914 — 119,7 — 1,5, transportna sredstva 7.930 — 116,7 — 1,4, usnje za podplate 2.591 — 114,8 — 1,4, električni predmeti 3.886 — 107,3 — 1,3, železna pločevina 17.523 — 104,0 — 1,3, rastlinska olja 6.569 — 103,5 — 1,3, petrolej 27.764 — 101,0 — 1,2 itd.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani. Včeraj (dne 11. t. m.) se je vršila seja upravnega sveta Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani, na kateri je bila odobrena po ravnanjstvu predložena bilanca zavoda za l. 1924. — Bilanca izkazuje v vseh panogah poslovanja napram oni za l. 1923 znaten napredek kljub hudi denarni krizi, v kateri se je nahajalo tudi tekom minulega leta celokupno gospodarstvo v naši državi. Zlasti so znatno narasle vloge na knjižice in vezane vloge na tekočih računih, ki znašajo preko 153 milj. Din napram 100 milj. Din v l. 1923. Skupni promet banke v minulem letu je presegal znesek 29 milijard Din, blagajniški promet pa znesek 12 milijard Din. — Izkazani čisti dobiček za poslovno leto 1924 znaša Din 8.690.369,74 napram Din 8.210.756,14 v letu 1923. — Sklenilo se je predlagati običnemu zboru, ki se vrši 4. aprila ob 15 pop. v palači Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani, kot lani izplačilo 12 odst. dividende v znesku Din 18.— na delnico.

Izvori petroleja v Jugoslaviji. Londonski »Daily Telegraph« javlja iz Beograda: Ruski petrolejski specialisti — emigranti z

znanim ekspertom Baskalovom na čelu, ki je organiziral kavkaško petrolejsko industrijo, so odkrili v Jugoslaviji petrolejski gejzir. Baskalov je izjavil, da je prišel pri preiskavanju v Črni gori, Sloveniji, v timoškem in šabskem okraju do zaključka, da se nahajajo velike množine petroleja v tamošnjih kotlinah. Tak jugoslovanski bazen predstavlja nadaljevanje južnoevropskega sistema in veže bazene južnih Alp z onimi na balkanskem pogorju in z onimi v Romuniji. Baskalov veruje, da se dajo v teku enega leta doseči veliki in sigurni rezultati.

g Obtok bankovcev v Češkoslovaški. Po izkazu bančnega urada češkoslovaškega finančnega ministrstva je znašal obtok bankovcev v Češkoslovaški na dan 7. marca letos 7.446 milijonski, kar pomeni napram prejšnjemu izkazu z dne 28. februarja 1925 znižanje za 263 milijonov Kč.

g Trgovski sporazum med Španijo in Avstrijo. Z dnem 16. februarja t. l. je stopil v veljavo trgovski sporazum med Avstrijo in Španijo. Med najvažnejšimi določbami je treba omeniti, da se ukine pri uvozu avstrijskega balga v Španijo 80 odstot. valutni naddavek, ki ga je dosedaj pobirala Španija. Obe državi sta uvedli za celo vrsto blagovnih kategorij znižane uvozne carine. — Tudi za nas bi bila ureditev trgovanja s Španijo važna radi dokaj obsežnega zvoza lesa v Španijo, ki ga pa sedaj imajo v rokah Italijani to pa radi tega, ker zaradi valutnega naddavka uvoz za nas ni rentabilen.

g Promet v Sueskem prekopu. V letu 1924 je vozilo skozi sueški prekop 3122 ladij (leta 1923 4.621) s 25.110.000 netofonami (v letu 1923 22.730.000 ton). Odstotni delež Anglije v prometu je znašal lani 59,7 odstot. Holandije 9,9 odstot., Nemčije 6,6 odstot.,

Borze.

Dne 12. marca 1925.

DENAR.

Zagreb. Italija 253,75—256,75 (2,54—2,57), London 296,75—299,75 (296,125—299,125), Newyork 61,85—62,85 (61,82—62,82), Pariz 317,50 do 322,50 (3,185—3,235), Praga 184,25—187,25 (1,84), Curih 1195—1205 (11,95—12,92), efekt. dol. do 1,87, Dunaj 0,0870—0,0890 (0,87—0,089), 61,10—62.

Curih. Beograd 8,35 (8,49), Pošta 0,0072 (0,0072), Berlin 123,60 (1,2370), Italija 21,22 (21,30), London 24,87875 (24,7950), Newyork 519,20 (519,50), Pariz 26,72 (26,90), Praga 15,45 (15,45), Dunaj 0,007325 (0,00733), Bukarešt 2,55 (2,55), Sofija 3,78 (3,80).

Dunaj. Devize: Beograd 11,38, Kodanj 127,40, London 33,89, Milan 28,92, Newyork 709,35, Pariz 36,48, Varšava 136,25. — Valute: dolarji 704,60, angleški funt 33,71, francoski frank 36,25, lira 28,92, dinar 11,31, češkoslovaška krona 20,94.

Praga Devize: Lira 138,25, Zagreb, 54,375, Pariz 174.—, London 161,70, Newyork 33,80.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Ljubljana. 7 odstot. investicijsko posojilo iz leta 1921 65—67,2, 4 odstot. Kranjsko deželno posojilo iz leta 1888 22,50 (blago), 4 pol odstot. Kranjsko deželno melloracijsko posojilo iz leta 1911 22,50 (blago), 4 pol odstot. Kranjsko deželno posojilo iz leta 1911 22,50 (blago), Celjska posojilnica, Celje 209—211, Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana 235 (denar), Merkantilna banka, Kočevje 105 (denar), Prva hrvatska štedionica, Zagreb 938—945, Kreditni zavod za trg. in ind., Ljub-

ljana 190—200, Strojne tovarne in livarne, Ljubljana 135 (blago), Združene papirnice Vevče 100 (denar), Stavbna družba, Ljubljana 275—285.

Zagreb. Hrv. esk. banka, Zagreb 123—125, Hrv. slav. zem. hipot. banka, Zagreb 65,50, Jugoslovanska banka, Zagreb 107—108, Ljubljanska kreditna banka, tu 235—245, Prva hrvatska štedionica, Zagreb 940—945, Slavenska banka, Zagreb 70, Dioničko društvo za eksploatacijo drva, Zagreb 55, Hrv. slav. d. d. za ind. šečera, Osijek 700—715, Narodna šumska industrija 50, Našica 50, Guttmann 490, Slavonija 58,50, Vojsna odškodnina 155—158,50, 7 odstot. drž. inv. posojilo 67—67,50.

Dunaj. Efekt: Alpine 383.000, Greinitz 138.000, Kranjska industrijska družba 450 tisoč, Trbov. družba 478.000, Hrv. eskomptna banka 140.000, Leykam 142.000, Hrv. slav. dež. hip. banka 73.000, Avstr. tvornice za dušik 165.000, Guttmann 595.000, Mundus 805.000, Slavonija 64.500.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Trami, merkantilno tesani, 16-19 do 24-29, feo Postojna, 7 vag. 375 (zaklj. 375); deska, I., II., III., medja 23-24, feo Podbrdo ali Postojna 1 vag. 580 (zaklj. 580); Lipovi hlodi, od 25—30 cm prem., feo nakladalna postaja 150; Bukovo oglje, Ia, vilano feo Postojna 118 (denar). — Zito in poljski pridelki: Pšenica sremska, par. Ljubljana 490 (blago); pšenica medjimurska, par. Ljubljana 475 (blago); odpadki pšenice, par. Ljubljana 325 (blago); otrobi pšenični, drobnji, pol pap. pol juta vreče, feo Ljubljana 205 (blago); Koruza nova, prompt., feo sremska postaja 182,50 (blago); koruza nova, april, maj, junij, feo Postojna tranz. 260 (blago); oves makedonski, feo Ljubljana 340 (blago); ajda siva, feo štajerska postaja 310 (blago); ajda siva, feo medjimur. post. 325 (blago); ajda siva graščin., feo medjimur. post. 337,50 (blago); laneno seme, zimsko, feo Ljubljana 700 (denar); bučne poške, neresetane, feo hrvatska postaja 500 (blago); krompir rdečkast, feo štaj. post. 165 (blago); krompir beli, feo štaj. postaja 140 (blago); krompir rumeni, feo štaj. postaja 130 (blago). — Stročnice, sadje: Fižol ribničan, čiščen, feo Ljubljana 320 (denar), fižol koks, čiščen, feo Ljubljana 340 (denar). — Kemični produkti: Modra galica, 98-99 Postojna trz. 646 (blago). Novi Sad. Pšenica 455, koruza 177,50, za marec—april 190, za maj—junij 212—215, moka bazis »0« 660—670. Položaj nestalen.

Učiteljski vestnik.

Rakovnik. K včerajšnji beležki »Plemenita obzirnost« smo prejeli in vsled resnice in objektivnosti radi priobčujemo sledeči popravek. — Salezijanski zavod na Rakovniku je zavod za revnejšo mladino in skuša pomagati posebno, kjer vsled kakih zaprek vzgoja na domu ni mogoča, ali kjer je priporočljivo, da se mladina odstrani od gotovih prilik in okoliščin ter je tako »ogroženac«, ni pa nikaka poljševalnica kot je v kolikor je ta naslov splošen in prikladen za katerikoli, tudi najzbranejši vzgojni zavod.

Usoda exslomskarja. Kakor poroča »Jutro«, je imenovan v Naklem nov šolski upravitelj. Doslej je bil tam šolski upravitelj g. Josip Jeršič. Kam so tega pognali, ne povedo. Čudno se nam vidi, da so se časi tako izpremenili. Prej so namreč ex-slomskarji imeli v UJU-U dokaj sreče in se je uskoštvo celo izplačalo, sedaj pa taka izprememba. Nam je ta pojav v resnici nerazumljiv.

Dijaški vestnik.

d »Zarja« priredi v ponedeljek 16. t. m. diskusijski večer s predavanjem tov. Gogale. Sestanek se vrši v lokalu »Borbec« ob 20. uri. Tovariši bratskih društev in gg. starešine vljudno vabljeni!

d »Berba« ima redni občni zbor v Akademskem domu v soboto, dne 14. marca ob 8. uri. Na dnevnem redu so tudi volitve novega odbora.

Naznanila.

Starešinski sestanek bo drevi ob 8. v dvorani Akad. doma. Tema: debata o našem časopisu. Starešine in akademiki vabljeni, gostje dobrodošli. — Predsednik.

Mladinske predstave »Robinzona Crosue«, kolosalnega filma v 20. dejanjih, se vrše v Mladinskem kinu na Kodeljevem v petek in soboto ob 2. in pol 5. popoldne ter v nedeljo ob pol 11. dopoldne.

Slovensko pevske društvo »Krakovo-Trnovo« priredi dne 3. aprila 1925. v dvorani Filharmonične družbe v Ljubljani koncert, na kar cenj. občinstvo že vnaprej opozarjamo. Občni zbor »Kluba ljubiteljev sportnih psov« se vrši v sredo dne 1. aprila 1925 ob 20. uri v restavraciji pri »Štrukljuc«. Odbor vabi vse člane in prijatelje kluba k udeležbi.

Motoklub Slovenija vabi vse člane k občnemu zboru, ki se vrši dne 25. marca t. l. ob 10. uri predp. v restavraciji Ljubljanski dvor z dnevnim redom: 1. Poročilo predsednika, tajnika, blagajnika in pregledovalcev računov. 2. Volitve odbora. 3. Poročilo g. inž. Accetta o zgradbi dirkališča. 4. Predlogi, ki se morajo vpslati do 23. t. m. tajniku g. prof. Čehu, Dunajska c. 50.

Strokovna zadruga zidarstvih mojstrov Slovenije v Ljubljani vabi na svoj VI. redni občni zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 22. marca 1925 ob 9. uri v spodnjih prostorih trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani. Ako ne bi bil občni zbor sklepčen, se bo vršil nov občni zbor eno uro pozneje brez ozira na število navzočih članov.

Občni zbor društva državnih pisarniških uradnikov se vrši dne 15. marca 1925 ob pol 9 uri zjutraj v gostilni Miklič v Kolodvorski ulici. Udeležba za vsakega člana obvezna.

Turistika in sport.

Kranjska gora. (SNEG) (Poročilo od 12. t. m.) Ob 7.—15 C. Barometer se dviga. Nebo brez oblakov, ozračje mirno, sneg pršič — 30 cm visok. Smuka idealna! Saninec zelo dober.

Občni zbor turistovskega kluba »Skala«, ki se je vršil v ponedeljek 23. februarja v vrtnem salonu restavracije pri »Levu«, je zopet pokazal veliko in plemenito delo, ki ga klub vrši na polju naše turistike in smučarstva. Zborovanje, katerega se je udeležilo 80 članov in članice je otvoril predsednik prof. Janke Ra v n i k s pozdravom na navzoče zastopnike. V svojem govoru je utemeljeval potrebo ustanovitve imenovanega kluba, čigar naloga je širiti osobito med mladino smisel za krasoto naših Alp. Po svojem štiriletnem obstoju je dokazal klub, da je v naši javnosti prepotrebni faktor v vzgojevanju in navajanju mladine k resnemu sportu — turistike in smučarstva. Baš zimska doba je najnevarnejša in najvabljivejša, da mladina zapravlja svoje fizične in duševne moči po vseh mogočih »zabaviščih«, mesto, da bi se šla pokrepiti ven v naravo. Vrste, ki jih danes tvorijo Skalaši, so že dolge in jedro vsega smučkega gibanja tvorijo v prvi vrsti Skalaši. Klub šteje danes 222 red-

Ljubezen in zlato.

Angleški spisal Jack London, prevel J. M.

Oziral se je po golih gričih in hribih in spoznal ogromno potrato lesa, ki se je bila zgodila. S svojega vzvišenega vidika je spoznal strahovito zmedo njihovega vznemirjenega dela. To je bila orjaška nedostatnost. Vsakdo je delal za sebe in posledica je bila kaotična zmešnjava. V teh najbogatejših poljanah je veljalo kopanje en dolar, da so z njim dobili dva dolarja, in na vsaki dolar, ki so ga pridobili s svojimi mrzličnimi, nesmiselnimi načini kopanja, so pustili drug dolar brezupno v zemlji. Čez leto dni so morali biti vsi kleimni prekopani ob takem delu in vsota iz njih dobljenega zlata je morala biti komaj enaka zlatu, ki je ostal v zemlji.

Organizacije je bilo treba, je razsodil, in v živahni svoji domišljiji si je predočil Eldorado Creek od izvira do izliva, od gorskega vrha do gorskega vrha v rokah zmognega vodstva. Celó tajanje s paro, ki ga še niso poskusili, a je imelo priti, je spoznal, da bi bilo zgolj pomoč za silo. Edino, kar je bilo treba, je bilo izpirati stene dolin in ploščadi z napeljano vodno silo in potem v strugi potokov upotrebljati zlato trebilnice, kakor je o njih čul, da so jih rabili v Kaliforniji.

Tukaj se mu je nudila najlepša prilika za velik nov dobiček. Vedno je ugibal, kaj je bil pravzaprav vzrok, da so Guggenhammerjeva tvrda in druga velika angleška podjetja poslala v te kraje svoje plačane strokovnjake. Spregledal je njihov načrt, spoznal vzrok, da so se mu približevali radi prodaje že prekopanih kleimov in odpadkov. Bili so zadovoljni, da majhne lastnike rudokopov izrijejo iz tal, kar morejo, kajti v ostankih in odpadkih bi našli oni še milijone.

In ko je Daylight zrl na dimasti pekel surovih

naporov in dela, si je začrtal novo igro, ki jo je hotel igrati, igro, pri koji bi morali Guggenhammerjevi in ostali računati z njim. Toda k radosti, s katero ga je navdajal novi načrt, se je pridružila neka utrujenost. Naveličal se je dolgih let na daljnem severu in obšla ga je radovednost, kakšen je zunanji svet — veliki, širni svet, o katerem je slišal govoriti druge ljudi in o katerem je bil neveden kakor otrok. Tudi tam so bile igre, ki bi jih mogel igrati. Tam je bila miza vse večja, in vrh vsega ni bilo nobenega vzroka, zakaj ne bi še on prisedel in se udeležil igre. In tako se je zgodilo, da je tisti popoldan na Skookum Hillu sklenil, da igra še to poslednjo najboljšo igro v Klondyku, potem pa odrine v širni svet.

Za to pa je bilo treba časa. Razposlal je zaupnike, da so sledili velikim strokovnjakom za petami, in kjer so kupovali oni, je tudi on kupoval. Kjerkoli so skušali pokupiti kak prekopan potok, so ga našli napoli s celimi štirjaki kleimov ali prebrisano raztresenimi kleimi, ki so jim prekrizali vse njihove načrte.

»Igram z vami drugimi odkrite za dobiček — imam li prav?« jim je nekoč dejal v razvnetem razgovoru.

Sledili so boji, premirja, pogoditve, zmage in porazi. Leta 1898. je bilo že šestdeset tisoč glav v Klondyku, in vse njihove prilike in sreča so se majale sempatja in so nanje vplivali boji, ki jih je bojeval Daylight. Vedno bolj je Daylighta srbelo za večjo igro. Spopadel se je bil že z velikimi Guggenhammerji in je dobival, silno dobival. Najhujši boj se je nemara bojeval na Ophirju, pravcatem pašniku severnih jelenov, čegar malovredno blato je bilo dragoceno samo radi svoje ogromne obsežnosti. Posest štirjaka sedmih kleimov v osrčju tega pašnika je dala Daylightu toliko moč v roke, da se niso mogli zediniti in pogoditi. Guggenhammerjevi strokovnjaki so trdili, da je bilo ozemlje zanj preveliko, da bi ga

mogel vzeti v delo, in ko so mu tozadevno stavili nekakšen ultimatum, ga je on sprejel in jih je izkupil.

Načrt je zasnoval sam, vendar je poslal v Združene države po inženjerske strokovnjake, ki bi ga izvedli. V Rinkabillyškem razvodju, kakih osemdeset milj daleč, je zgradil vodni rezervoar, odkoder je ogromen lesen vodovod nosil vodo v Ophir. Rezervoar in vodovod so cenili, da ga je veljal tri milijone, v resnici pa je izdal zanj skoraj štiri. Vendar se ni ustavil pri tem. Postavil je naprave za električno silo in njegove rudokope je razsvetljevala in gonila elektrika. Drugi starodobniki, ki so tudi obogateli bolj, kakor so jim je kdaj sanjalo, so mračno zmajevali z glavo, ga svarili, da bo propadel, in niso hoteli vlagati svojega denarja v tako nezmerno razpisne poskuse. Daylight pa se jim je smehljaj in razprostrti ostanek svojih zemljišč za mesta. Prodajal je ob pravem času, na višku porasta cen. Ko je v salunu svojem starim znancom prorokoval, da v petih letih v Dawsonu ne bo mogoče oddati mestnih parcel in da bodo razsekavali koče za kurivo, se mu je vse snegjalo in ga zagotavljalo, da bodo do tega časa našli glavno zlato žilo. Ko je bila njegova potreba za les pri kraju, je zopet ravnal dalekovidno in prodal tudi svoje žage. Enako se je pričel iznebojavljati svojih raztresenih zemljišč ob raznih potokih, in je brez zahvale do kogarkoli dovršil svoj vodovod, zgradil trebilnice, pripeljal stroje in naredil zlato iz Ophirja neposredno dostopno. In on, ki je pred petimi leti prekoručil od reke Indian sem razvodnico ter se s trudom prerival skozi tihotno divjino, s psi otovorjenimi po indijanski šegi, sam živeč po indijanskem običaju ob samem jelenjem mesu, je sedaj poslušal hripavo žvižganje piščali, ki je klicalo stotine njegovih delavcev na delo, in jih opozoval pri delu ob belem svitu obločnic.

(Dane deli)

Pridobivajte novih naročnikov!

nih in podpornih članov, 1 častnega in 8 ustanovnih. Rešilna ekspedicija je stopila v akcijo pri nesrečah dr. Juga in Topolovca, pri nesrečah Hlebanje in Pezdica pa podružnična ekspedicija na Jesenicah. Smučarski odsek šteje 111 članov, 27 članic in 18 naraščajnikov; to-roj šteje smučka družina ljubljanske »Skalec 156 pripadnikov. Je brez dvoma najmočnejši smučarski klub v državi. Članom je šel odsek v vsakem oziru na roko ter dobavil 72 parov smuč, 67 parov stremen ter nebroj ostalega smučkega materiala. Vsled neugodne zime je odpadel glavni program: 14 dnevni tečaj za začetnike ter tekme. Mednarodnih tekem za smučko prvenstvo srednje Evrope v Janskih Laznih so se udeležili člani Ogrin, Kajzelj, Predalič in Kobilica. Doseženi rezultati v primeri z tekmovalci drugih držav niso ugodni, — vsekakor pa je tovariš Ogrin pri tekmi na 50 km s'rajšal naš dosežani jugoslovanski čas za dobri dve uri. Iz poročila tehničnega odseka posnemamo, da je izvršil sistematični pregled turistovskih poti v ozir na stanje istih glede markacije, potrebo klinov itd. Pregled se je izvršil zelo zadovoljivo in so se pregledala vsa pota v Savinjskih in Julijskih Alpah, kakor tudi v Karavankah. Markiralo se je mnogo poti; posebno agilna je bila v tem oziru podružnica na Jesenicah. Na prošnjo ministrstva trgovine in industrije se je izvršil zemljevid turistične cone ob jugoslovansko-italijanski meji. Fotoamaterski odsek šteje 15 članov. Izdelal je mnogo krasnih slik in diapozitivov, tako da bo mogoče v kratkem stopiti pred javnost s prvim večjim delom — skioptičnim predavanjem. Alpske razstave v Belgradu so se udeležili trije člani s približno 100 deli. Iz poročila blagajnika je razvidno, da je klub navezan v prvi vrsti le na svoje članstvo. Kot zaključek se je poudarjalo, da se bo tudi v bodoče strogo izvajalo načelo, da vsak reden član vrne izpolnjeno turno kontrolno polo, ker drugače postane avtomatično le podporni član. Po živahnih debatah je predsednik zaključil lepo uspeli občni zbor.

Pogovor z Uruguayel. V kavarni Madrid v Parizu si je ogledal dopisnik R. F. Uruguayee. Govoril je z managerjem sešonom San Martin, precej obilnim, prijaznim gospodom. >16. februarja smo se odpeljali iz Montevideo, 28. smo prišli v Genovo. Zelo hitro.

hladili smo se med vožnjo, sicer je bilo pa vse prav. >Ali ste pripeljali najmočnejše moštvo s seboj? >Da; 28 igravcev imamo, med njimi 8 olimpijskih zmagovalcev. >Kaj pomeni Vaš Nacional-club v Uruguayu? >Señor Martin je bil na to vprašanje najbrž že pripravljen, vzel je list iz žepa in je označil: >Naš klub obstoja od leta 1900 sem. Od tedaj smo si izvojevali skoraj vsako leto urugvaysko mojstrstvo, letos celo v vseh treh razredih. Poraženi smo bili od postanka kluba 120 krat, zmagali smo pa 489 krat, goalov smo napravili 1582.

Medtem so se bili nabrali okoli dopisnika igravci, ki so sedeli prej pri bolj oddaljeni mizi. >Dopisnik: >Koliko časa nameravate ostati v Evropi? >Tri mesece. >Nedolžno vprašanje: >Ali dobite tako dolgo dopust? >O, gospod!, vem, kaj hočete. Povem vam, da so vsi naši igravci čisti amateri; večinoma so trgovci, finančni uradniki itd. in jim gredo njih predstojniki glede dopusta v vsakem oziru na roko. >Señor Martin govori par besed z igravci in slavni črnci Audrade položi roko na srce in pripoveduje nekaj.

Simpson pripoveduje, da je prišel pred približno osmimi leti k njemu dolg, suh in precej umazan mladenič, lačen in utrujen. V državah Utah in Nevada je bil hodil od kraja do kraja, a ni imel uspeha. In že je hotel iti v rudnik, ko mu je prišlo na misel, da je Simpson dober podjetnik in da bo morebiti vendarle šlo. Vsedel se je na tovorni vlak, brez voznega listka, in se je pripeljal v Oakland, skrit v kotu vagona. Simpson je hotel dobiti namestnika za nekega obolelega bokserja, ki naj bi nastopil proti Al Nortonu. Dometila sta se, da bo nastopil Dempsey. Dal mu je jesti in preskrbel mu je ležišče in nekaj denarja. Stradanje je bilo pa Dempseyja tako zdelalo, da se je kar mraza tresel, ko je prišel na bojišče. Simpsonu se je smilil in mu je rekel, naj se ne bori. Dempsey je pa hotel besedo držati in se je kljub slabosti boril do konca. Boj je bil neodločen. Simpson je dal mlademu bokserju 25 dolarjev, zanj tedaj velikansko vsoto. Dopadla se mu je Dempseyeva vztrajnost, dobil mu je še več prilik za boje in je postal Dempsey slednjič dober bokser. Iz Kalifornije je šel potem na vzhod, se je tam spopolnil in je šlo nato od stopnje do stopnje.

Simpsonu je še danes hvaležen. Simpson je pa seveda ponosen, da je odkril tak bokserki talent.

Izpred sodišča.

10 obtožencev in obtoženka je stopilo v sobo okrajnega sodišča št. 28. Bili so po večini iz ljubljanske okolice in vsi boljši ljudje. Obtoženi pa so bili, da so kupovali ukradeno blago po nizkih cenah. Stvar je bila namreč tale: Pri eni zadnjih prot se je vršila tudi obravnava proti nevarnemu tatu manufakturnega blaga, Štefanu Škerti, ki je bil obsojen na tri in pol leta ječe. Pri takratni preiskavi so ugotovili, da so kupovali od Škerta ukradeno blago tudi današnji obtoženci. Vsi obtoženci so se zagovarjali, da niso niti najmanj sumili, da bi bilo blago ukradeno. Škert je posejal stranke po deželi jako čedno oblečen, s poino košaro in se je izdajal za železničarja. Pravil je, da vozi na Laško, kjer blago kupuje, pri čemer ima kot železničar razne ugodnosti pri nakupu in vožnji. Zato tudi lahko nekoliko ceneje prodaja. To so vsi potrdili in sodnik jih je vse skupaj oprostil s primernim opominom, da naj bodo drugič pri svojih nakupih bolj pazljivi.

V nevarno tovarišije je začel Josip Bukovec. Po veselo prebitem večeru v gostilni in kavarni je šel s še enim tovarišem na stanovanje Banovca. Tam je mož zaspal in se je prebudil zjutraj s hudim mačkom. Še huje pa mu je bilo, ko je ugotovil, da mu je bila ukradena listnica, v kateri je imel 300—400 dinarjev gotovine in pa doza za cigarete. Tatvine so obdelžili Banovca, ki je znan sodišču iz znane poštna afere, ko so kradli iz ameriškanskih pisem dolarje in je bil obsojen takrat na 15 mesecev ječe. — Dalje je bil Banovec tudi obtožen, da je imel v svoji sobi vojaško puško. Obtoženec je tatvino odločno zapikal in radi pomanjkanja dokazov glede tatvine oproščen, obsojen pa je bil radi puške na 3 dni zapore.

Sama se je izplačala. Marija Mežnarčeva je poslala svojo stanovnico Franjo Šušteršičevo plačati neki odvetniški račun in pa rešiti nek predmet v mestno zastavljalnico. Pri tem poslu pa si je kar sama pridržala 100 Din in je rekla, da si je ta denar obdržala za plačo.

Ta zagovor pa seveda ni držal in je bila obsojena radi pčneverbe in goljufije na 14 dni strogega zapore.

Manjše sodbe. >Burnik Ervin, livar! Vi ste nosili bokser s sabo. To je nevarno orožje in je prepovedano. >Ja, znam! >Obsojeni ste na 100 Din globe ali 2 dni zapore, bokser pa ostane pri nas. >Avšič Jakob, vi ste mesarski pomočnik, že kaznovan radi požiga? >Ja! >No, letos na velesojmu pa so vas zalotili, ko ste odtrgali od ograje 4 deske in ste jih vrgli na Koslerjev vrt, odkoder bi jih odnesli. Ko pa ste opazili, da vas vidijo, ste vrgli deske nazaj. Je prav tako? >Prav, gospod! >Dobro, za enkrat samo 24 ur zapore. >Novak Marija, hlapčeva žena. Vas pa so zasačili dne 10. februarja, da ste ukradli na kolodvoru velik kos premoga! >Ja, gospod, premog pa kradejo vsak dan in to odrasli in otroci. Eno tona ga gotovo vsak dan odneso. Vzela sem torej tudi jaz malo kepico, da bi si doma malo zakurila. >Dobro, ker ste skesan priznali, za enkrat tudi samo 24 ur zapore. >Ivan Ogrinec iz Ponomove vasi. Vi ste pa hud vasovalec. Prišli ste pod okno domačega dekleta in ste ga klicali. Ker se vam ni hotelo dekle oglašiti, ste norili, razsajali in kleli pod oknom, nato pa ste razbili eno šipo. >Ogrinec: >Gospod, nisem udaril iz hudobnosti po šipi. Zavihtel sem se na okno in se hotel nanj vsteti, da bi malo pokramljal, pa sem zadel s komolcem ob šipo. >Sodnik mu je verjel in ga je oprostil tako, da ga stane ta ljubavna zgodba samo šipo, 10 Din za kolek in pa kar bo moral plačati za pričo.

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 103 m a m vís
Normalna barometerska višina 736 mm.

čas	temperatura v mizu	relativna vlažnost v %	razlika v C	vetar	visina oblakov v mm
11./3. 21 h	734.0	2.1	0.9	v. obl. s.	
12./3. 7 h	734.6	-1.6	0.7	d. obl.	
12./3. 14 h	734.1	2.6	1.4	d. obl.	

Specialna mehanična delavnica za popravo pisalnih, računskih in drugih strojev LUDOVIK BARAGA Ljubljana, Šelenburgova ulica.

MALI OGLASI
Vsaka drobna vrstica Din 1'50 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znaklo!

Službo dobi
TRGOVSKI POSLOVODJA ali POSLOVODKINJA medane stroke z večletno trgovsko prakso, ki je zmožen položiti kavcijo ali dati jamstvo dobrega poroka. Nastop takoj ali pozneje. - Ponudbe s priporočili naj se pošljejo na: KONSUM, Ljubljana — Kongresni trg 2. Znamk za odgovor ne prilagati. Kdor tekem 8 dni ne prejme odgovora, naj smatra, da ni sprejet.

MOČAN UČENEC
z dobrim spričevalom — se sprejme. - Ponudbe na: L. Gutenberg dediči, umetni mlin, trgov. z meš. blagom in elektrarna, MEZICA, p. Prevalje. 1561

Tkalski mojstri
ki imajo že dolgoletno prakso, se potrebujejo v Tekstilni industriji a. d. Beograd, Kralja Petra 31. Reflektanti naj predložo pis. ponudbe z vsemi podatki in fotografijo.

ZDRAVNIK ISČE
posojilo od 400—600.000 Din na zmerne obresti in proti intabulaciji na realije, ki dajejo popolno varnost. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »Zdravnika« štev. 1601.

STAVBNA PARCELA
v ljubljani, predmestju (Moste) 2137 m² se po ugodni ceni prodaja. - Naslov pove uprava lista pod štev. 1584.

Najmodernejši KROJI
(muštrij) po meri za dame in gospode z natančnim poukom. - 16. marca tečaj za krojače, šivilje in za samooporabo! Od min. za trgov. in obrt konces. KROJNA SOLA, Židovska 5, Ljubljana.

Kupujem kože
domačih zajcev, vsako množino, plačam najviše cene. — KOBASEVIČ - Zagreb, Kaptol 14. 1592

Briljantni prstani
so jako poceni naprodaj. - Slomškova ulica 4/II, levo, od 10—12 in od 4—6 ure.

40 letni mož
ISČE SLUŽBE SLUGE ali kaj sličnega, pri trgovcu ali v tovarni. More vložiti kavcijo 10.000 Din ter je vsestransko pošten in vreden. - Ponudbe na upravo lista pod »Zanesljiv 1575«.

Resna ženitb. ponudba.
Kateri plemeniti in sočutni možki bi poročili samostojno vdovo srednjih let. - Cenj. ponudbe pod: »Samostojna vdova št. 1574« na upravo.

BELE KOZE
kupim — 20 komadov — franko postaja v Sloveniji. Prodajalec koz se prosi, da pošlje najnižjo ceno za komad. Pridem jih sam prevzeti in plačati. — Naslov: Teropišč Franc, drž. gostionica, pošta Vrnjačka Banja, Srbija. 1558

NAJBOLJŠA REKLAMA
so oglasi v »Slovenca«.

OREHE
lepo rumeno suhe, KUPI trgovina KNEZ, Radovljica.

GLASOVIR
»klavir 170 cm dolg, v dobrem stanu, naprodaj za 8000 Din v Radovljici, hiš. št. 46. Glasovir je pripraven za društv. dvorane.)

Kot sostanovalec
se sprejme GOSPOD na hrano in stanovanje. Vpraša se Mirska ulica 19, II. nadst.

SREBERNE KRONE
kupim. — Ponudbe na upravo pod »Krone« 1556.

AŽURIRA
v vseh barvah in plisiru se RESLJEVA CESTA št. 12, Maribor. — Cenike pošljite L. nadstropje, desno. 1267

FOTO-KAMERO
10x15 ali 13x18 KUPIM. FOTO-APARAT »Stanley« 13x18 s pripadki prodam. — Ponudbe na upravo lista pod: »Fotosport« 1564.

VSE, KAR RABITE za Vaš VRT, VINOGRAD, SADOV.
»NJAK« itd., dobite pri »VRT« - DZAMONJA in DRUGOVI, družba z o. z., Maribor. — Cenike pošljite mo brezplačno! 1046

3838 komadov smrek
od 35 cm prsne širine naprej na stoječem PRODA mestna občina Novo mesto iz svojega okoli 1 km od kolodvora v Novem mestu oddaljenega gozda v Čegelnici, v sedmih po številu debel neenakih partijah. Proda se partija za partijo po komadih; smreke in hoje so v gozdu že zaznamovane. — Prodaja se vrši potom JAVNE DRAŽBE, ki se vrši v nedeljo 22. marca 1925 ob 10. uri dopoldne v pisarni mestnega županstva. Do istega dne vložte lahko kupci tudi pisemne ponudbe. — Vsak ponudnik mora položiti 10% varščino. — Dražbeni pogoji in seznam mere dreves so na razpolago in na vpogled v občinski pisarni kjer se jih lahko vsak interesent vpogleda. — Posamezni deli se razkazujejo po občinskem logarju na licu mesta.

Mestno županstva Novo mesto, dne 8. marca 1925.

Preminula je danes naša iskreno ljubljena sestra, teta, svakinja, gospa **Konštanca Hinterbörnerova roj. Seles. hign** vladnega tajnika vdova.

K zadnjemu počitku jo spremimo na pokopališče k Sv. Križu 14. t. m. ob 4 popoldne iz mrtvašnice splošne javne bolnice v Ljubljani. Maša zadušnica se bo darovala v sredo, 18. t. m. ob 9 v cerkvi Marijinega Oznanenja, Ljubljana, 12. marca 1925.

Žalujoči sorodniki.

Tužim srcem naznanjamo vsem sorodnikom in znancem, da je umrla v sredo ob pol 8 zvečer naša dobra soproga in hči, gospa **Marija Šramec**

Pogreb pokojnice se vrši iz deželne bolnice v soboto ob 2 popoldne na pokopališču k sv. Križu. Priporočamo jo v molitev in blagospomin.

ŽALUJOČI SOPROG IN MATI TER SORODNIKI.

Razpis
licitacije za zgradbo novega šolskega poslopja v Zvirčah pri Žužemberku.

Krajni šolski svet v Zvirčah razpisuje javno zmanjševalno dražbo v svrhu oddaje gradbe novega šolskega poslopja v Zvirčah. Gradbeni stroški so proračunjeni na znesek 400.000 Din. Podatki, pojasnila, načrti, splošni in posebni pogoji, kakor tudi popis poslopja so na razpolago pri podpisaneu krajnemu šolskemu svetu.

Ponudbe, kolikovane s kolkom 100 Din, je vložiti najpozneje do dne 25. marca 1925 ob 10. uri v roke predsednika krajnega šolskega sveta, in sicer v zapечатem zavitku z zunanjo označbo: »Ponudba podjetnika N. N. za gradbo novega šolskega poslopja v Zvirčah«.

Licitacije se bodo vršile dne 28. marca t. l. ob 10. uri pri krajnem šolskem svetu v Zvirčah.

Vsak ponudnik mora v ponudbi izrečno izjaviti, da v celoti pristane na načrte, splošne in posebne stavbne pogoje ter na popis poslopja, ter mora položiti kot kavcijo 10% ponudbeno vsoto.

Kavcija se lahko položi v gotovini, hranilnih knjižicah pupilarno varnih hranilnic, odnosno vrednostnih papirjih ali garancijskih pisnih bank.

Obenem s ponudbo je doprinesiti dokaz o usposobljenosti za izvrševanje visokih gradb.

Krajni šolski svet si pridrži pravico do oddaje gradbenih del ne glede na višino ponudbe.

V Zvirčah, dne 2. februarja 1925.

Krajni šolski svet.

MODISTKA
samostojna moč, se TAKOJ SPREJME v prvovrstnem modnem salonu v Ljubljani proti dobri plači. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod številko 1545.

Razpis.
Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani razpisuje za svoje uradno poslopje v Ljubljani ob Miklošičevi cesti pogodbeno **službo kurjača.**

Prosilci morajo biti izučeni strojni ključavničarji z najmanj 6 letno pomočniško prakso oziroma monterji pri kaki tvrdki za centralno kurjavo in vodovod ter morajo izpolniti sledeče pogoje:

- Imeti morajo naše državljanstvo ter ne smejo biti stari manj kot 18 let in ne več kot 40 let.
- Za službo kurjača morajo biti umsko in telesno popolnoma sposobni ter zlasti ne smejo imeti telesnih hib, ki bi jih ovirale pri izvrševanju njihovih pošklica.
- Ne smejo biti pod kuratelom in tudi ne smejo biti v preiskavi oziroma pravomočno obsojeni radi hudodelstev iz koristoljublja.

Prednost imajo ob sicer enakih pogojih izprašani kurjači oziroma strojniki, ki so ocenjeni in ki bi poleg svojega dela še vršili posle hišnika.

Prošnje, katerim je priložiti vse osebne listine in izkaze o dosedanjem službovanju in ki morajo vsebovati točne zahteve prošilca, je vložiti do 31. marca 1925 v pisarni OUZD v Ljubljani, Turjaški rg št. 4.

Prošnje, ki bodo dole pozneje ne bodo v nobenem slučaju vpošteevane.

Ljubljana, 10. marca 1925.

Predsednik: Dr. Golja s. r. Ravnatelj: Kočmur s. r.

Jugoslavensko društvo za zaščito upnikov v Zagrebu, Sudnička ulica br. 1
ki ima svoja tajništva v Beogradu, Balkanska ulica br. 16 a, Sarajevu Aleksandrova ulica br. 41 in v Ljubljani, Anton Knezova ulica št. 3, se je preselilo v Zagrebu v Sudničko ulico broj 1, II nadstropje, kjer izvršuje svoje dosedanje posle, t. j. poravnave, inkaso, ter daje pravne nasvete in informacije